

IRÁSNÉ MELIS KATALIN – TÓTH ATTILA

A BUDAPEST MARGIT-SZIGETI KIRÁLYI UDVARHELY ÉS A DOMONKOS APÁCAKOLOSTOR TERÜLETÉN ELŐKERÜLT ÉPÍTÉSZETI KÖTÖREDÉKEK KATALÓGUSA

I. FEJEZET

A Margit-szigeti domonkos apácák a mohácsi csata-vesztés hírére, 1526-ban, Magyarország ÉNy-i része felé menekültek. Mária királyné kérésére visszatértek a szigeti kolostorukba, de a zavartalan, nyugodt kolostori életnek vége szakadt. Az apácakolostor lakói nemcsak az itt maradt török katonaságtól féltek, hanem nehézségeket okoztak azok a hadjáratok is, amelyek során, II. Lajos király (1516–1526) halála után, Szapolyai János és Habsburg Ferdinánd a magyar királyságért és Buda elfoglalásáért csatáztak. A magyar, osztrák és török seregek megjelenése és le-táborozása, a budai és a pesti oldal katonai eseményei bezárták az apácákat a szigetre, a kolostort elvágták a budai és pesti piacoktól, házaiktól és a falvaiktól. A bizonytalan helyzet miatt, 1529-ben Nagyváradra menekültek, de feltételezhető hogy kolostor ekkor még nem maradt őrizetlen. 1541-ben Buda török kézre került, a Margit-szigetről mindenki elmenekült, és ezt követően megkezdődött a középkori épületek pusztulása.¹

Az osztrák császári seregek 1542 őszen felvonultak Buda alá, hogy megkíséreljék Buda visszafoglalását. Először Pestet ostromolták, de a törökök ellenálltak. Közben korán elkezdődtek az őszi esők, és a császári sereg elvonult. A hadieseményekről szóló tudósításokhoz, Enea Vico készített illusztrációt (1. kép). Az 1542-ben készült rézmetszet a pesti oldalon zajló eseményeket ábrázolta, és feltüntette a Margit-sziget keleti oldalát is, mert a hadieseményekhez az is hozzátartozott, hogy a Buda visszavételére érkezett császári sereg bevonult a Margit-szigetre, a királyi udvarhelyre és az apácakolostorba. A Duna-parti várfalra ágyúkat állítottak, a katonák a királyi udvarhely kikötőjébe állított hajóhídon járkálnak. Látható még a ferences kolostor, és a keresztes lovagok vára.² A török hódoltság ideje alatt a törökök nem építkeztek a szigeten, kaszálóként hasznosították és lovakat tartottak. A lőfegyverek fejlődésével megnövekedett a lő-

távolság, ezért a Margit-sziget déli felén szétlőtték és lerombolták a középkori épületmaradványokat. A történeti adatok szerint a sziget északi felén azonban, a 17. század végén még használható állapotban voltak az apácakolostor és a körülötte álló épületek. 1686-ban, Buda török alóli felszabadítására érkezett hadsereg bevonult a Margit-szigetre. A Duna-parton körben ágyúállásokat építettek. Lotharingiai Károly serege részére a királyi udvarhelyen és az apácakolostorban katonai kórházat létesíttek.³ Az udvarhely nyugati épületében kapott helyet a katonai kórház kápolnája, amelyben megmaradt a középkori kövekből épített oltár (2. kép). A templomban és templom körül négy, nagy katonai tömegsírről van tudomásunk.⁴ A 18. század elején a pesti városi tanács felügyelete alatt még működött a szigeti kórház, és amikor megszüntették, erőteljes füstöléssel fertőtlenítették a kórteremként használt helyiségeket. A pesti kórházak felépülése után a szigeti katonai temető feledésbe merült. 1686 után a sziget a domonkos apácák örökösei, a clarissa apácák tulajdonába került, majd a 18. század végén megszerezte a Habsburg főhercegi család. 1799-ben József nádor magántulajdona lett, és azonnal hozzákezdett a sziget nádori üdülőhelyé alakításához.⁵ Az 1995–2004 közötti régészeti kutatások során látható lett, hogy József nádor különösen nagy gondot fordított a királyi kastély és az apácakolostor maradványainak teljes eltüntetésére. Először mindegyik épületből kiszedette a mész- és vörösmárvány építészeti részleteket, ajtó és ablakkereteket, küszöböket, lépcsőlapokat, valamint a faragott kövekből épített oszlopokat, falpilléreket, párkányokat, stb. (3. kép). Több helyen, főként a támpilléreknél hiányoztak a

³ VÁRKONYI 1984. 274-294.

⁴ Az első nagy tömegsirt 1838-ban, a templom hajójában tárták fel. KUBINYI 1861. 21. A nyugati kastélyépület 1. helyiségében és a mellette lévő, nyugati folyosóban, valamint a templomhajó melletti északi udvarban, 1997-1998-ban újabb tömegsírokat találtunk. IRÁSNÉ MELIS 2004. 111-112. A középkori templom szentélye és a Duna-parti udvarház közötti területen, 2005-ben, Kovács Eszter újabb 17-18. századi sírokat tárt fel. KOVÁCS 2006. 208.

⁵ GÁL 2000. 18-19.

¹ FEKETE-NAGY 1973. 337-343.

² RÓZSA 1995. 14. 3. kép.

sarok armírozás kváderei is. Ezután az alacsonyabb falakat ledöntötték, az emeletes épületmaradványokat felrobbantották.⁶ A felmenőfalak az épületek körül kifelé dőltek, a földemek pedig beszakadtak a földszinti helyiségekbe. A faltörmeléket szétterítették, és kerti földdel beborították. A faltörmelékben 1800–1815 közötti pénzeket találtunk. Csak a templom romjait hagyták meg, de annak is „lejjebb bontották a falait, mert a magas falak az odaültetett fenyők elől elzárták a levegőt”. Kubinyi Ferenc a templom maradványainak az ismertetése közben megemlíti, hogy a templom egész területén faragott kövek vannak szét-szórva.⁷ Ezekből néhány a 20. század elejére megmaradt, és azokat lefényképezték. A 19. század végén tovább bontották a középkori falakat, amikor József főherceg a vadászbalesetet szenvedett testvére emlékére felépíttette az 1945-ben szétlőtt, neogótikus, László kápolnát. A középkori templom szentélyéhez épített László kápolna pont a Duna-parti királyi kastély falai közé került, de nagymértékben lebontották a kolostortemplom szentélyének a keleti és a déli falát is.

Az első régészeti kutatások a 20. század első felében zajlottak. Ez a valóságban azt jelentette, hogy a kolostor területéről kihordták a 19. század elején ledöntött falak törmelékét és törmelék feletti feltöltést. A templom falait kivéve, zömmel a középkori alapfalak maradtak meg. 1938-ban ünnepélyes keretek között megnyitották a közismert romkertet, amelyet 1962-ben, 1985-ben és 2001-ben ismételten fel kellett újítani. A kőfaragványok újabb csoportja Lux Kálmán és Lux Géza műemléki kutatásai (1920–1930-as évek) közben került elő. Ezeket és a Feuerné Tóth Rózsa 1959–1962 közötti műemléki kutatásaiból összegyűjtött köveket az ásatási területen kialakított kőtárban helyezték el. 1985-re, egy újabb kertészeti rendezés időszakára, az őrizetlen kőtárat szétverték és a kövek jelentős része eltűnt. 1985-ben, a kerengőben és a káptalanteremben kisebb, szintén őrizetlen kőkiállítás nyílt, az ekkor ki nem állított kövek egy részét kőtárba szállítottuk.⁸ A szigeten maradt kövek jelentős részét ismét elhordták. 1995–2006 között minden kint hagyott, és az ásatások közben előkerült kőfaragványt a Budapesti Történelmi Múzeum kőtárába szállítottuk. Elsőként az 1995–2004 közötti ásatások kőleleteivel foglalkoztunk, amelyek néhány darabot kivéve, a középkori királyi udvarhely helyiségeiben, udvarain és a kolostor templomának a szentélye körül kerültek elő (4–5. kép). A tudományos feldolgozás első lépéseként beletároltuk és lefényképeztük a kőfaragványokat. Egyelőre nincs lehetőség a közel 200

kőfaragvány felmérésére, és az esetleg összetartozó darabokból kiszerkeszthető építészeti részletek bemutatására. A katalógusban felsorolt kövek különböző helyekről kerültek elő, de szemmel láthatóan egy-egy korszak azonos formai jegyeit viselik.⁹

1. csoport

A kőleletek első csoportját azok a darabok alkotják, amelyek a helyszínen, az eredeti középkori helyzetben kerültek napvilágra. Idetartoznak a királyi udvarhely nyugati épületének földszintjén megmaradt küszöbök, ajtó és ablakrészletek, a lakóhelyiségek középpillér lábazatai, lépcsőlapok töredékei (6–8. kép). Az ajtókeretekből megmaradtak a legalsó, legnagyobb kövek, mert ezeket a 19. század elején nem tudták kiszedni. A 19. század eleji kiszedést mutatja, hogy a 18. század első felében kórháznak használt, fertőtlenítés miatt kifüstölt helyiségekben a füstös-kormos kőfaragványok törésfelülete teljesen világos, a törésfelületeken nincs füst, vagy korom szennyeződés. Ugyanezt láttuk az ablakpárkányokon, mindegyik törésfelület világos. Az ásatás közben nem kerültek elő a letört, vagy széttört építészeti elemek részletei. Az ásatások közben a robbantással leomlasztott faltörmelékből ugyancsak hiányoztak a faragott kövek, csak kisebb élszedett töredékeket találtunk. Az ásatások befejezése után a kilazult, vagy a könnyen elvihető kőfaragványokat kiszedték és kőtárba vittük.¹⁰ (9–10. kép)

2. csoport

A királyi udvarhely keleti díszudvarának a DNy-i sarkában, a 14–16. században egy emeletes kaputorony állt. A 19. század elején a torony leomlott, de megmaradt a torony alatti nyugati kapu két oldala (11–12. kép). A kapurészletet elborító faltörmelékben különösen sok festett kőfaragvány volt. A faragott és festett kövek a kaputorony és a kaputoronyból kivezető ajtók, ablakok töredékei lehetnek. Az omladék alatt érintetlenül megmaradt a kaputorony, és a kaputorony melletti helyiség utolsó, 16. század eleji töredezett téglapadlója.

3. csoport

A középkori feltöltésekből több alaktalan, és kisebb számban faragott kváder, vagy 1–1 építészeti elem töredéke is előkerült. Ezeket a szintemelések során, közvetlenül az épület fala mellé helyezték,

⁹ FEUERNÉ 1971. 245–241.

¹⁰ A kolostortemplom nyugati kapujának ajtókereteit egy római sírkő összeillő két darabjából faragták. A befalazott, feliratos oldalt többször publikálták a római koros régészeti irodalomban. A középkori átfaragás publikálatlan. A két ajtókeretet Kubinyi vitte be a Nemzeti Múzeumba, ma a római kori gyűjteményben található. KUBINYI 1861. 16–17.

⁶ A falmaradványokban megtaláltuk a tűzfészkeket.

⁷ KUBINYI 1861. 11–14.

⁸ LUX 1938. 206–211.; HORLER 1988. 130–132.

hogya a gondosan lerakott kősor megtartsa a laza szerkezetű feltöltés réteget. A templom szentélyének mind a két oldalán szerencsésen megmaradtak a középkori szintemelések olyan kisebb részletei, amelyekben azonos korúak voltak a korhatározásra alkalmas cserép edénytöredékek és azonos korúak voltak a faragott kövek is. A szentély déli oldalán, az egyenes záródású szentély és a poligonális záródású szentélytoldás összeépítésének a külső oldalán, az alsó, bolygatatlan feltöltés rétegben, például a 13. század közepére jellemző, sásleveles, bimbós fiálék töredékeit tártuk fel. A szentélytoldás északi oldalán, a támpillérek közötti feltöltésben, zömében 14. századi, mérműves ablaktöredékek, ívindítások és egy egész konzol került elő.

4. csoport

A legtöbb faragott kő a falomladékokból került elő. Például a nyugati kastély 1. helyiségének az északi falomladékából egy, és az 5. helyiségnek szintén az északi falomladékából két, törésfelülettel illeszkedő kőtöredéket szedtünk ki, amelyek egy 13. századi kettős oszlop alsó részét alkották. A falazó kövek között egy római, Mithras dombormű töredéke volt a legrégebbi darab. A kiszáradás közben négy különböző vastagságú vakolatréteg pergett le a domborműves oldalról. A feltárt falrészletekben számos, olyan értékes kőfaragványok, például a 13. századi ablakpárkányok, is előkerültek, amelyeket nem lehetett kiemelni (13. kép). Bemutatunk egy 13. századi oszloptalazatot, amelyet egy 14–15. századi nyílt kéményű szabad tűzhely, majd kemence, ÉK-i sarkába építettek be (14. kép). Feltehetően egy 15. században lebontott kútból származik az a vaspántokkal összefogott keskeny medencerészlet, amelyet a kolostor 16. századi konyhájának egyik küszöbe alatt találtunk meg (15. kép).

5. csoport

Azokról a kövekről, amelyeket az egyes helyiségek járószintjére omlott faltörmelékből, vagy a helyiségek külső oldalán kidőlt faltörmelékből emeltünk ki, azt gondoljuk, hogy szintén az udvarház későközépkori falából származnak. Zömében másodlagos felhasználású falazott kövek voltak.

6. csoport

A padló alatti fűtőberendezések feltöltéséből származó kövek egy része a fűtőberendezésből származik. Ilyenek például a fűtőkamrák légjártába épített füstelvezető kövek, vagy a lakóhelyiség padlójába épített légnyílások töredékei (16. kép). 1410 körüli pénzek mutatják a padló alatti fűtőberendezések megszüntetésének idejét.

7. csoport

A királyi udvarházak udvaraiba hordott és a falmaradványokat is elborító feltöltésből kiszedett kőleletek. Ezeket nem lehet épületekhez kötni.¹¹

Irásné Melis Katalin

KATALÓGUS

Az 1995–2004. évek közötti, időszakban került sor a Margit-szigeti középkori királyi udvarhely és a domonkos apáca kolostor maradványainak feltárására.¹² A régészeti leletek között számos építészeti elem töredéke is előkerült. A legértékesebb kőfaragványok egy része, olyan középkori, szintemeléssel járó feltöltés rétegekből származik, amelyek például a kolostortemplom szentélytoldásának vagy a királyi udvarhely nyugati épületének átépítésével kapcsolatban keletkeztek. A faragott kövek egy másik csoportját a leomlott középkori falakból, például a királyi udvarhely K-i díszudvarán leomlott kaputoronyból szedtük össze. A legtöbb kőtöredék azonban a nyugati udvarház helyiségeit betöltő és az épület maradványait eltakaró, 19. század eleji feltöltésből származik.

A kövek felmérése még nem készült el, ezért egyelőre nem lehet a törésfelülettel nem találkozó, de szemlátomást összetartozó darabokat – ajtók, ablakok, boltozati bordák töredékeit – pontosan összeválogatni.

A katalógus 174 tételében közel 190 db kőfaragványt ismertettünk. A leletegyüttes anyag szerinti megoszlása: durva mészkő 75%, kemény mészkő 13%, vörösmárvány 8%, márga 2%, meszes homokkő, fehér-márvány és hárshegyi homokkő 2%.

A kőanyag állapotáról tett megfigyelések:

1. A kemény mészkőből, márványból és homokkőből készült darabok jó megtartásúak.
2. A márgából készültek, mint ismeretes, palásan hasadnak.
3. A durva mészkőből készült darabok többsége igen rossz állapotú. Kezeletlen részük morzsolódó, porladó állapotban van, a ragasztást nem bírják. Mozgatás, tisztítás közben a festett vakolat leválik a kövekről. Ennek okai: –a kőanyag eredetileg is gyengébb a minősége, – a romterület földrajzi helyzetéből adódó kilúgozottság, – a nem megfelelő raktár klimatikai adottsága.

¹¹ A bevezető tanulmányhoz tartozó fényképeket Bakos Margit, a rajzokat Kuczogi Zsuzsanna készítette. A katalógus 17–77. számú fényképei Varga Zoltánné Tóth Zsuzsanna, a 78–94. számú fényképek Tihanyi Bence munkái. A rajzok, fényképek elkészítését ezúton is köszönik a szerzők.

¹² A korábbi ásatások megmaradt köveit a katalógus II. fejezetében lehetne bemutatni. Ezek a darabok a BTM különböző, főként pinceraktáiraiban kaptak elhelyezést. Restaurálatlanok. Lista szerinti felsorolás sem készült, nincs régészeti dokumentáció. Néhány darabot kivéve, publikálatlanok.

Az ásatás első éveiben előkerült, jelentősebb darabokat kiállítottuk, ezeknek az anyaga ma is jó megtartású, mert bekerülésük után „Sandsteinfestiger”-es átitatást kaptak. Így a porlás megszüntetése mellett sikerült a színezett vakolat, és a falfestés színeit felfrissíteni, és előhívni. Bizonyos sárga és világoszöld motívumok csak a kezelés után váltak láthatóvá. A később bekerült emlékeanyag szilárdító szer hiányában kezeletlen maradt, illetve a nagyon porló és megindult színes vakolat 3%-os paraloid-os átitatást, és 5%-os rögzítést kapott. Az összetartozó és folyamatosan aprózódó töredékek ragasztása azonban értelmetlen szilárdítás nélkül. A ránk maradt festett falelemek alapján a következőket biztosan állíthatjuk:

1. Az udvarhely Ny-i épületének a külső fala vörös – fehér kváder mintázatú volt.
2. Ezt részben, vagy egészben kékes–szürke alapon fehér kváderes kiosztására festették át. 1861-ben, ezt a szint Kubinyi Ferenc is megtalálta a templomhajó díszítéseként.¹³
3. A nyugati épületben mindegyik helyiségnek a belső falai is festettek voltak. Az egyik helyiségben látszott, hogy nagyon finom homokvakolatra festettek, egy másik helyiségben márványporrall kevert gipszes alapra hordták fel a festéket.

Magyarázat a katalógus jelöléseikhez:

- A) lelőhely, előkerülés körülményei, éve, leltári száma, őrzési helye,
- B) a tagozat állapota,
- C) a kőanyag meghatározás, a töredék méretei, (hosszúság x vastagság x magasság sorrendben) esetenként átmérő,
- D) a töredék leírása,
- E) felirat egyiken sincs, ezt gondolatjellel jelzem,
- F) közelítő datálás.

A katalógus felsorolásában nem szerepel néhány vörösmárvány lemeztöredék, ezeknek csak egy felülete csiszolt és nincs kapcsolódó törésfelületük. Valamint hiányzik néhány, tenyérnyi nagyságú kváder sarok is, ezeket a hozzátartozás reményében megtartottuk.¹⁴

1. Mérműves töredék (17–18. kép) (É 1)

- A) Margitsziget, Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori

¹³ KUBINYI 1861. 19.

¹⁴ Az udvarhely Ny-i épületében, a 3. 4. 5. helyiségben a 14. és 15. századi szintemelések egy-egy rétegét a falakról levakart, színes, festett vakolat, sít, alkotta. Az 1. helyiségben, a falhoz épített, 17. századi tábori kápolna oltárának a hátfalába beleeragadt a többretegű, színes középkori falfestés nagyobb foltja. Irásné Melis Katalin szóbeli közlése.

feltöltés réteg, 1998.

Ltsz.: 2006.1.1.

BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.

- B) Töredékes, profilja sérült, közepes megtartású.
- C) Durva mészkő, 38 x 30 x 24 cm.
- D) Lemezekkel tagolt profilú ablak bal szárkövének felső része.
- E) –
- F) 13–14. sz. fordulója – 14. sz. vége.

2. Mérműtöredék (19–20. kép) (É 2)

- A) Margitsziget, Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1998.

Ltsz.: 2006.1.2.

BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.

- B) Sérült profilú, két, összetartozó töredék. Közepes megtartású.
- C) Durva mészkő, 47,5 x 30 x 25,5 cm.
- D) Lemezekkel tagolt profilú ablak bal szárának felső része.
- E) –
- F) 13–14. sz. fordulója – 14. sz. vége.

3. Mérműves töredék (21. kép) (É 3)

- A) Margitsziget, Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1998.

Ltsz.: 2006.1.3.

BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.

- B) Profilja sérült, közepes megtartású.
- C) Durva mészkő, 38 x 30 x 16 cm.
- D) Lemezekkel tagolt profilú ablak szárkövének darabja, induló mérmű csonkjával.
- E) –
- F) 13–14. sz. fordulója –14. sz. végéig.

4. Mérműves töredék (22. kép) (É 4)

- A) Margitsziget, Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1998.

Ltsz.: 2006.1.4.

BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.

- B) Sérült profilú, íves töredék, közepes megtartású.
- C) Durva mészkő, 33 x 15 x 11 cm.
- D) Lemezekkel tagolt profilú ablak enyhén ívelődő töredéke, egyik oldala lefaragott.
- E) –
- F) 13–14. sz. fordulója – 14. sz. vége.

5. Mérműves töredék (É 5)

- A) Margitsziget, Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1998.

- Ltsz.: 2006.1.5.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült profilú, morzsolódó.
C) Durva mészkő, 26 x 30 x 15 cm.
D) Külső oldalán ívekkel, belső felén lemezekkel díszített profilú ablak enyhén ívelt töredéke.
E) –
F) 13–14. sz. fordulója – 14. sz. vége.
6. *Mérműves töredék (23–25. kép) (É 6)*
A) Margitsziget, Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1998.
Ltsz.: 2006.1.6.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Sérült profilú, morzsalékos.
C) Durva mészkő, 31 x 30 x 22 cm.
D) Felemás profilú ablak ívindításos oldaltöredéke. Kívül hengeres, belül lemezekkel tagolt profil. Törésfelülete utánfaragott.
E) –
F) 13–14. sz. fordulója – 14. sz. vége.
7. *Mérműves töredék (É 7)*
A) Margitsziget, Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1998.
Ltsz.: 2006.1.7.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Egy oldalán lefaragott, morzsalékos.
C) Durva mészkő, 17 x 30,5 x 15 cm.
D) Profilja egyik oldala lemezekkel tagolt, a másik a lefaragás miatt eldönthetetlen.
E) –
F) 13–14. sz. fordulója – 14. sz. vége.
8. *Mérműtöredék (É 8)*
A) Margitsziget, Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1998.
Ltsz.: 2006.1.8.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Nagyon sérült, porlik.
C) Durva mészkő, 10,5 x 6,5 x 13,5 cm.
D) Külső oldalán kettényíló hengertag díszíti, belső oldalának nagy része hiányzik.
E) –
F) 13–14. sz. fordulója – 14. sz. vége.
9. *Mérműtöredék (É 9)*
A) Margitsziget, Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1998.
Ltsz.: 2006.1.41.
- BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Sérült profil, morzsalékos, porló törésfelület.
C) Durva mészkő, 13,8 x 16 x 11 cm.
D) Vályúzott mérmű egyenes tagjának töredéke, egymásnak háttal fordított és eltolt ívindításokkal.
E) –
F) 13–14. sz. fordulója – 14. sz. vége.
10. *Mérműves töredék (68–69. kép) (É 10)*
A) Margitsziget, Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1998.
Ltsz.: 2006.1.123.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Lefaragott, közepes megtartású, törésfelülete porlik.
C) Durva mészkő, 46 x 23 x 21 cm.
D) Mérműves falnyílás felső díszítőménye, lemezekkel tagolt profilú, háromszögű, lépcsős áttörést kísérő mérmű indítások. A középső tag aljában csaplyuk. Egyik oldalát lefaragták.
E) –
F) 13–14. sz. fordulója – 14. sz. vége.
11. *Bélet rétegekőve (É 11)*
A) Margitsziget, Domonkos kolostor. É-i kolostorkert, 19. századi falból került elő, 1998.
Ltsz.: 2006.1.9.
BTM raktár, Öntőház u.: u: udvar, 2. ép.
B) Sérült, törésfelülete porlik.
C) Durva mészkő, 23,4 x 17 x 15,5 cm.
D) Egyik sarkában lapos vályú, rózsaszínűre festve, azon ferde fehér csík. Egy falsík maradványa fehérre festett.
E) –
F) 13. sz.
12. *Bélettöredék (É 12)*
A) Margitsziget, Domonkos kolostor. É-i kolostorkert, 19. századi falból került elő, 1998.
Ltsz.: 2006.1.10.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar 2. ép.
B) Profilja, festése sérült, törésfelülete morzsalékos.
C) Durva mészkő, 25 x 20 x 21 cm.
D) Sarkában lapos vályú, rózsaszín, rajta 3 és 6 cm közökkel ferde, fehér csíkozás. Mindkét falsík maradványa fehér.
E) –
F) 13. sz.
13. *Bélet rétegekőve (31. kép) (É 13)*
A) Margitsziget, Domonkos kolostor. É-i kolostorkert, 19. századi falból került elő, 1998.
Ltsz.: 2006.1.22.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar 2. ép.

- B) Majdnem ép darab, sérüléseknél porlik.
 C) Durva mészkő, 47 x 33 x 25 cm.
 D) A kváder egy sarkán rózsaszínűre festett lapos vályú, mellette a hosszabb síkon piros festéknyomok, a rövidebb síkon fehér festéknyom.
 E) –
 F) 13. sz.
14. *Hevederív (33–34. kép) (É 14)*
 A) Margitsziget, Domonkos kolostor. É-i kolostorkert, 19. századi falból került elő, 1998. Ltsz.: 2006.1.24. BTM raktár, Öntőház u.: udvar 2. ép.
 B) Festett, majdnem ép, jó megtartású.
 C) Durva mészkő, 42 x 24 x 32 cm.
 D) Egyenes hátú, ovális orrtagú, sarkantyús hevederív tagozata. Egyik tagozata kitört, de a kitört rész többsége megvan. Egész felülete rózsaszínűre festett.
 E) –
 F) 13. sz.
15. *Bordatöredék (É 15)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.–5. helyiség feletti feltöltés, felső réteg, 1997. BTM raktár, Öntőház u.: udvar 2. ép.
 B) Festett, morzsalékos.
 C) Durva mészkő, 12 x 9 x 4 cm.
 D) valószínűleg hevederívről letörött sarkantyús tagozat, a külső zugban lemeszelt szürke csík fut.
 E) –
 F) 13.–14. sz.
16. *Borda (43. kép) (É 16)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület 1. helyiség, 19. századi feltöltés, 1997. Ltsz.: 2006.1.53. BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, jó megtartású.
 C) Durva mészkő, 57,5 x 18 x 28 cm.
 D) Lapos hátú, enyhén ívelt, felül elszedett szarvas borda. Orrtag nagy része hiányzik. Mindkét illesztő síkján bearcolt osztóvonal, mellettük elhelyező jel.
 E) –
 F) 15. sz.
17. *Bordatöredék (É 17)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997. Ltsz.: 2006.1.54. BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Roncsolt, morzsalékos, nagyon porlik.
 C) Durva mészkő, 14,5 x 16 x 18 cm.
 D) Lapos hátú, alsó élszedésű vályúzott borda töredéke. Megmunkált felületein fehér festés.
 E) –
 F) 13.–16. sz. eleje.
18. *Bordatöredék (É 18)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997. Ltsz.: 2006.1.55. BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, morzsalékos, porlik.
 C) Durva mészkő, 19,5 x 13 x 13,7 cm.
 D) Lapos hátú, felső élszedésű vályúzott borda, megmunkált felületein besárgult fehér festés, lemeszelve.
 E) –
 F) 13. sz.–16. eleje.
19. *Bordatöredék (É 19)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997. Ltsz.: 2006.1.56. BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Festett, töredékes, morzsalékos.
 C) Durva mészkő, 12 x 13 x 14 cm.
 D) Alsó élszedésű, vályúzott bordatöredék. Fehér festéssel és meszeléssel.
 E) –
 F) 13. sz.–16. sz. eleje.
20. *Bordatöredék (É 20)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés. 1997. Ltsz.: 2006.1.57. BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Festett, töredékes, porlik.
 C) Durva mészkő, 15 x 14,5 x 11 cm.
 D) Alsó élszedésű, vályúzott bordatöredék, fehérre festett.
 E) –
 F) 13. sz.–16. sz. eleje.
21. *Bordatöredék (É 21)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, a válaszfalak közötti feltöltés, 1998. Ltsz.: 2006.1.58. BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Nagyon sérült, porlik.
 C) Durva mészkő, 15,5 x 14 x 18 cm.
 D) Alsó élszedésű, vályúzott, félpálcával bővített bordatöredék. Felületén nyomokban fehér festés.
 E) –
 F) 13. sz.–16. sz. eleje.

22. *Bordatöredék (É 22)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1. helyiség, falomladék, 1997.
Ltsz.: 2006.1.59.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Három darabra törött, jó megtartású, sérült.
- C) Durva mészkő, 36 x 10,5 x 12 cm.
- D) Körtetagos borda orrtagja, szürkére festett, rajta fehér csík. Enyhén ívelt.
- E) -
- F) 13-14. sz.

23. *Bordatöredék (É 23)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
Ltsz.: 2006.1.93.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar 2. ép.
- B) Festett, sérült, porlik.
- C) Durva mészkő, 13 x 19 x 15 cm.
- D) Laposhátú, alul élszedett, félpálcával bővített bordáról. Besárgult fehér festéssel.
- E) -
- F) 13. sz.-16. sz. eleje.

24. *Bordatöredék (É 24)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
Ltsz.: 2006.1.102.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Kopott, festett, porlik.
- C) Durva mészkő, 27,5 x 17,5 x 15 cm.
- D) Lapos hátú, vályúzott borda törzse. Megmunkált felületeit tojáshej színű festés fedti.
- E) -
- F) 13. sz.-16. sz. eleje.

25. *Bordaorr (61. kép) (É 25)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
Ltsz.: 2006.1.105.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Közepes megtartású, törésfelületein porlik.
- C) Durva mészkő, 17 x 10 x 14 cm.
- D) Körtetagos bordaorr, lemezén fordított „L” alakú kőfaragójellel.
- E) -
- F) 14-15. sz.

26. *Bordaorr (62. kép) (É 26)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
Ltsz.: 2006.1.114.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.

- B) Festett, törésfelülete porlik.
- C) Durva mészkő, 14 x 10,5 x 8 cm.
- D) Lapított körtetagozat, lemezén bekarcolt osztóvonal, vakolt, fehérre festett.
- E) -
- F) 13. sz.-14. sz. eleje.

27. *Bordaorr (É 27)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
Ltsz.: 2006.1.115.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Festett, porlik.
- C) Durva mészkő, 16 x 12 x 7,5 cm.
- D) Vályúzott, hengeres orrú borda. Tojáshejszínűre festve, a hengertagon fehér csík.
- E) -
- F) 13. sz.-16. sz. eleje.

28. *Bélettöredék (É 28)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.116.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar 2. ép.
- B) Jó megtartású.
- C) Kemény mészkő, 17 x 9,5 x 8,5 cm.
- D) Élben záródó, nem szimmetrikus keresztmetszetű orrtag. Illesztő síkja ferde.
- E) -
- F) 13-14. sz.

29. *Ajtóbélet (É 29)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.12.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült. Felülete porlik.
- C) Durva mészkő, 25 x 16 x 16 cm.
- D) Tompaszögű kváder, vörösre festett síkokkal. Egyik festett felületén kétrétegű meszelés.
- E) -
- F) 15-16. sz.

30. *Ajtóbélet (É 30)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.13.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Töredékes, lisztszerűen porlad, morzsalékos.
- C) Durva mészkő, 20 x 16 x 14 cm.
- D) Rétegekő, egy oldala vörösre festett.
- E) -
- F) 15-16. sz.

31. *Ajtóbélet (É 31)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.14.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Töredékes, morzsolódó.
- C) Durva mészkő, 35 x 24 x 15 cm.
- D) Tompaszögben találkozó oldalai vöröstre festettek. Kisebbik felülete égett, mindkét festett oldala átmeszelve.
- E) –
- F) 15–16. sz.

32. *Ajtóbélet (É 32)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.15.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Töredék, felülete porlik.
- C) Durva mészkő, 20 x 17 x 16 cm.
- D) Réteggő homloktöredéke. Vöröstre festett, négy-szer meszelt.
- E) –
- F) 15–16. sz.

33. *Ajtóbélet (É 33)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék. 1998.
Ltsz.: 2006.1.16.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Morzsolódó törésfelület, kagylózárványos.
- C) Durva mészkő, 29,5 x 20 x 32 cm.
- D) Rézsús töredék. Falsíkot alkotó felületei vöröstre festettek.
- E) –
- F) 15–16. sz.

34. *Ajtóbélet (26. kép) (É 34)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.17.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Töredékes, morzsolódó.
- C) Durva mészkő, 15 x 22 x 27 cm.
- D) Rézsús töredék. Falsíkot alkotó felületei vöröstre festettek. Külső síkja a rézsútól 13 cm-ig vörös, majd fehér.
- E) –
- F) 15–16. sz.

35. *Ajtóbélet (27. kép) (É 35)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.18.

BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.

- B) Törött, morzsalékos.
- C) Durva mészkő, 28 x 27,5 x 56 cm.
- D) Kétfelé tört réteggő, egyik rézsúje fehér. Többi felülete vörös, rajta sötét, kékesszürke és zöldsárga falfestés maradványa.
- E) –
- F) 15–16. sz.

36. *Ajtóbélet (27. kép) (É 36)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.19.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, morzsalékos, porlik.
- C) Durva mészkő, 30 x 27 x 15 cm.
- D) Réteggő. Rézsúje fehér, oldalai vörösek, az egyikken fehér csík. Falsíkján háromszögletű jel.
- E) –
- F) 15–16. sz.

37. *Ajtóbélet (É 37)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.21.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, porlik.
- C) Durva mészkő, 29 x 25 x 27 cm.
- D) Sérült réteggő. Megmaradt felületein vörös festés. Az egyikken fehér csík.
- E) –
- F) 15–16. sz.

38. *Ajtóbélet (É 38)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.25.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, porlik.
- C) Durva mészkő, 23,5 x 21 x 19 cm.
- D) Réteggő sarokdarabja. Egy oldalán vörös festés, később átmeszelt.
- E) –
- F) 15–16. sz.

39. *Ajtóbélet (É 39)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.26.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, morzsalékos, porlik.
- C) Durva mészkő, 25 x 18 x 28 cm.
- D) Rézsús réteggő. Falsíkja besárgult fehér festésű, rézsúje vörös. Ezt lemeszelték. Illesztő síkján el-

- helyező jel.
E) –
F) 15–16. sz.
40. *Ajtózáradék (35. kép) (É 40)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.27.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Töredék, morzsolódó, porló törésfelület.
C) Durva mészkő, 27 x 26,5 x 30 cm.
D) Rézsús és élszedett ajtózáradék darabja, mely föllel ízesült a helyére. Rézsúje fehér, más oldalai vöröstre festettek.
E) –
F) 15–16. sz.
41. *Ajtóbéllet (É 41)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.28.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2.
B) Nagyon rossz állapotú, morzsalékosan törik, porlik.
C) Durva mészkő, 23 x 22 x 25 cm.
D) Réteggő rézsús töredéke, leváló apró darabokkal. Falsíkján vörös festés, átmeszelve.
E) –
F) 15–16. sz.
42. *Ajtóbéllet (É 42)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.29.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Törött, sérült, morzsalékos.
C) Durva mészkő, 11 x 20,5 x 32 cm.
D) Rézsús töredék. Két síkja fehérre festett. A két fehér közötti sík vörös.
E) –
F) 15–16. sz.
43. *Ajtóbéllet (É 43)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.73.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Sérült, morzsalékos.
C) Durva mészkő, 26 x 27 x 21,5 cm.
D) Élszedett, rézsúzott réteggő. Egyik felülete fehérre festett.
E) –
F) 15–16. sz.
44. *Ajtóbéllet (É 44)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.75.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Sérült. Kagylózárványos, porlik.
C) Durva mészkő, 23 x 23 x 30 cm.
D) Rézsús réteggő, egyik felületén vörös festés, illesztő síkján ék alakú bevágás.
E) –
F) 15–16. sz.
45. *Falsarok (É 45)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.85.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar 2. ép.
B) Roncsolt, porlik.
C) Durva mészkő, 41 x 16 x 36,5 cm.
D) Réteggő. Rézsútos oldalai festettek. A rövidebb vörös, a hosszabb fehér. Ezen tojáshej színű át-festés. Mindkettőn átmeszelés maradványa.
E) –
F) 15–16. sz.
46. *Falsarok (É 46)*
A) Margitsziget. Királyi udvarház, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.87.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Sérült, morzsalékos.
C) Durva mészkő, 44 x 29 x 32,5 cm.
D) Rézsútos. Rózsaszín – vörös – tojáshej színű át-festések, és átmeszelés látszik.
E) –
F) 15–16. sz.
47. *Falsarok (É 47)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.88.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar. 2. ép.
B) Töredékes, porlik.
C) Durva mészkő, 24 x 29 x 36 cm.
D) Rézsútos. Többször átfestett: rózsaszín – vörös – tojáshej. Átmeszelve.
E) –
F) 15–16. sz.
48. *Falsarok (É 48)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.89.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.

- B) Sérült, morzsalékos, égett.
 C) Durva mészkő, 25 x 52 x 28,5 cm.
 D) Sérült rézsűjű réteggő. Falsíkja vörösre festett, átmeszelt rész megégett.
 E) –
 F) 15–16. sz.
49. *Falsarok (É 49)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.90.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, morzsalékos.
 C) Durva mészkő, 33 x 19 x 20 cm.
 D) Rézsútós kváder. Síkjait előbb rózsaszínűre, majd tojáshej színűre festették. A rézsútós rész 10 cm szélességtől szürke színű.
 E) –
 F) 15–16. sz.
50. *Falsarok (É 50)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.92.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, morzsalékos, porlik.
 C) Durva mészkő, 21 x 29 x 27 cm.
 D) Rézsútós réteggő. Síkjai vörösre festettek. Egy részét szürkére, másikat tojáshej színűre festették át.
 E) –
 F) 15–16. sz.
51. *Falsarok (É 51)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.101.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, porló felületű.
 C) Durva mészkő, 40 x 19 x 26 cm.
 D) Falsíkja vörös. Rézsűjén 7 cm szélesen vörös, onnan vastagodó finom habarcs, szürke. Az egész festett felületet átmeszelték.
 E) –
 F) 15–16. sz.
52. *Nyíláskeret záradék (56. kép) (É 52)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület. 1. helyiség, feltöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.108.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, közepes megtartású.
 C) Durva mészkő, 29 x 28 x 15 cm.
 D) Ívesen forduló élszedett töredék. Élszedése fehér. Hátsó síkján bekarcolt ív követi az áttörést, mellette vörösre festett vakolat. A homloklapba 8 x 6,5 x 4 cm-es csaplyukat véstek.
 E) –
 F) 13–15. sz.
53. *Festett kváder (É 53)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.109.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Roncsolt, porlik.
 C) Durva mészkő, 28 x 19 x 25 cm.
 D) Homloksíkján lilásra átfestett vörös festés. Feltűnően sok karcolás van rajta.
 E) –
 F) 15–16. sz. eleje.
54. *Festett kváder (É 54)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.110.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Töredékes, morzsolódó.
 C) Durva mészkő, 19 x 22 x 10 cm.
 D) Rézsűje és falsíkja vörös, lemeszelt.
 E) –
 F) 15–16. sz. eleje.
55. *Falsarok (É 55)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.111.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, közepes megtartású.
 C) durva mészkő, 31 x 24 x 37 cm.
 D) Rézsús sarokdarab. Homloklapján 13 mm vastag finom habarcs szürke festés, szélén fehér csíkkal. A rézsú többi része eredetileg fehér volt, de vörösre festették. Átmeszelték. A rézsú fehérjén háromszögletű halványpiros csíkozás látszik.
 E) –
 F) 15–16. sz. eleje.
56. *Rézsús kváder (É 56)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.112.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, porlik.
 C) Durva mészkő, 27 x 23 x 34 cm.
 D) Rézsús kváder. Egy oldala és mellette a rézsú vörös, homloklapján 2 mm-es lyuk van.
 E) –
 F) 15–16. sz. eleje.

57. *Ajtózáradék (É 57)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, omladékból, 1998.
Ltsz.: 2006.1.117.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, jó megtartású.
- C) Kemény mészkő, 88,5 x 16 x 20 cm.
- D) Íves, élszedett ajtózáradék ív indulása. Homlok lapján fehér festésen piros csík, melyből a fal felé háromszögletű minta indul. Feltűnő gondos faragás.
- E) -
- F) 15. sz.-16. sz. eleje.

58. *Rézsűs falsarok (É 58)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, omladékból, 1998.
Ltsz.: 2006.1.134.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, porlik.
- C) Durva mészkő, 47 x 26 x 29 cm.
- D) Rézsűs kváder. A rézsű fehér, néhol előbukkan alóla a vörös. Falsíkján a rézsűtől 13,5 cm szélesen vörös, majd szürke. Ezen vízszintes fehér csík.
- E) -
- F) 15. sz.-16. sz. eleje.

59. *Festett töredék (É 59)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.147.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Nagyon sérült, porlik.
- C) Durva mészkő, 26 x 14,5 x 22,5 cm.
- D) Profiljából kevés maradt épségben. Két tompaszögben találkozó síkja és egy különálló lemez vörösre festett.
- E) -
- F) 15. sz.-16. sz. eleje.

60. *Ajtó szárkő (32. kép) (É 60)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.23.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, jó megtartású.
- C) Kemény mészkő, 32 x 27,5 x 74 cm.
- D) Rézsűs, élszedett ajtó szárkővének lábazati tagja. Homloksíkját két vízszintes, ék alakú bevágás díszíti. Alsó illesztő síkján korábbi felhasználásra utaló finoman csiszolt részlet.
- E) -
- F) 15. sz.-16. sz. eleje.

61. *Ajtó szárkő (É 61)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület 1. helyiség, feltöltés, 1998.
Ltsz.: 2006.1.50.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Több lemezre hasadt, sérült, hiányos.
- C) Márga, 21 x 23 x 97 cm.
- D) Élszedett szárkő. Pados telepedésű márgából. Az ajtótok falcában négy csaplyuk maradványa.
- E) -
- F) Középkor.

62. *Ajtókeret (É 62)*

- A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1998.
Ltsz.: 2006.1.52.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Kétfelé törve, rongált, porlik.
- C) Durva mészkő, 28 x 15 x 71 cm.
- D) Ék alakú orrtagban végződő élszedett keret tagozata.
- E) -
- F) 13-14. sz. fordulója - 16. sz. eleje.

63. *Ajtókeret (42. kép) (É 63)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.72.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, porlik.
- C) Durva mészkő, 18 x 22 x 31 cm.
- D) Élszedett keretből lefűrészelt darab. Anyaga igen finom szemcsés.
- E) -
- F) 15-16. sz.

64. *Ajtókeret (É 64)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.76.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Morzsalékos, nagyon sérült.
- C) Durva mészkő, 18 x 17 x 30 cm.
- D) Élszedett keret rétegeköve. Talpsíkján bekarcolt osztó vonal.
- E) -
- F) 15. sz.-16. sz. eleje.

65. *Ajtókeret (É 65)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.79.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.

- B) Kopott, közepes megtartású.
 C) Durva mészkő, 16 x 17 x 50 cm.
 D) Négyzetes keresztmetszetű szárkő tagozata.
 E) –
 F) 15. sz.-16. sz. eleje.
66. *Ajtókeret (46. kép) (É 66)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.82.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, porlik.
 C) Durva mészkő, 24 x 30 x 43 cm.
 D) Élszedett ajtó réteggöve. Homloklemmezén bebarcolt „1”-es. Alatta egy darab kifűrészelve. Különböző síkjaiban három kampósszeg.
 E) –
 F) 15. sz.-16. sz. eleje.
67. *Ajtó szárkő (É 67)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.113.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, jó megtartású.
 C) Kemény mészkő, 24 x 22 x 53 cm.
 D) Élszedett ajtó szárkővének felső része, a záradék befogadására készült részsüvel. Homloklapjánék alakú, vízszintes bevágás, mint a 2006.1.23. számú töredéken.
 E) –
 F) 15. sz.-16. sz. eleje.
68. *Kapu szárkőve (66. kép) (É 68)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
 Ltsz.: 2006.1.120.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, jó megtartású.
 C) Kemény mészkő, 25 x 25 x 99 cm.
 D) Két oldalon élszedett szárkő lábazati tagozata. Az egyik élszedés homorú, és a talpsík felett 7 cm-re indul. Alsó negyedében csaplyuk.
 E) –
 F) Középkor.
69. *Ajtókeret (É 69)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
 Ltsz.: 2006.1.125.
 BTM raktár Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Nagyon sérült, morzsalékos, porlik.
 C) Durva mészkő, 21 x 16 x 46 cm.
- D) Élszedett, falcolt szárkő lábazati része. Az élszedés kisebb horonnyal bővített.
 E) –
 F) 13. sz.-16. sz. eleje.
70. *Ajtókeret (É 70)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 4. helyiség K-i fala előtt, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.128.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Töredék, jó megtartású.
 C) Kemény mészkő, 21 x 16 x 36 cm.
 D) Élszedett szárkő töredéke. Élei kopottak.
 E) –
 F) 13. sz.-16. sz. eleje.
71. *Ajtó szárkő (É 71)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, válaszfalak közötti betöltéséből, 1997.
 Ltsz.: 2006.1.143.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Nagyon sérült, porlik.
 C) Durva mészkő, 17,5 x 15 x 35 cm.
 D) Falcolt ajtókeret töredék.
 E) –
 F) 13. sz.-16. sz. eleje.
72. *Ajtókeret (É 72)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 6. helyiség, feltöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.144.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, porlik.
 C) Durva mészkő, 24 x 32 x 44 cm.
 D) Élszedett, falcolt ajtókeret töredéke.
 E) –
 F) 13. sz.-16. sz. eleje.
73. *Ajtókeret (É 73)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 6. helyiség, feltöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.145.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Profilja lemorzsolódott, porlik.
 C) Durva mészkő, 20 x 23 x 25 cm.
 D) Külső felülete lepusztult. Csak a falc maradt meg.
 E) –
 F) 13. sz.-16. sz. eleje.
74. *Festett töredék (36. kép) (É 74)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 6. helyiség, feltöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.36.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.

- B) Roncsolt, porlik.
 C) Durva mészkő, 13 x 14 x 16 cm.
 D) Ívesen hajló élszedés csak kis darabon maradt meg. Fehérre festett.
 E) –
 F) 13. sz.–16. sz. eleje.
75. *Nyíláskeret (É 75)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 6. helyiség, feltöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.140.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, morzsalékos.
 C) Durva mészkő, 19 x 15 x 13,5 cm.
 D) Élszedett ablak íves záradékindítása. Falsíkja fehérre festett.
 E) –
 F) 13–14. sz. fordulója – 16. sz. eleje.
76. *Ablakzáradék (38. kép) (É 76)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 6. helyiség, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.138.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Morzsalékos, sérült, porlik.
 C) Durva mészkő, 15 x 15,5 x 21 cm.
 D) Élszedett ablak íves záradékindítása. Falsíkja fehérre festett. Két darabban van.
 E) –
 F) 13–14. sz. fordulója – 16. sz. eleje.
77. *Kerettöredék (É 77)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 6. helyiség, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.139.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Töredékes, közepes megtartású, porlik.
 C) Durva mészkő, 21 x 19 x 7 cm.
 D) Élszedett keret töredéke. Egy síkja fehérre festett.
 E) –
 F) 13–14. sz. fordulója – 16. sz. eleje.
78. *Ajtókeret (É 78)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.174.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Morzsalékos sérült.
 C) Durva mészkő, 18 x 18 x 20,5 cm.
 D) Élszedett keret lábátának lefűrészelt tagozata. Három külső felülete fehérre festett.
 E) –
 F) 15. sz.–16. sz. eleje.
79. *Ajtó szárkő (É 79)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.183.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Teljes darab, porlik.
 C) Durva mészkő, 24 x 26,5 x 71,5 cm.
 D) Többszörösen élszedett ajtó réteggöve. Falsíkján fehér csík. A rézsűn és a mellette lévő síkon fehér festés.
 E) –
 F) 15. sz.–16. sz. eleje.
80. *Béltet réteggöve (É 80)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
 Ltsz.: 2006.196.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Morzsalékos, porlik.
 C) Durva mészkő, 51 x 19,5 x 23 cm.
 D) Rézsűzött, lemezzel és horonnyal díszített réteggöve. A horonyban fehér festék maradványa.
 E) –
 F) 13. sz.–14. sz. eleje.
81. *Nyíláskeret záradék (54. kép) (É 81)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.1106.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Nagyon sérült, kopott, porlik, morzsalékos.
 C) Durva mészkő, 36 x 27,5 x 19 cm.
 D) Lépcsősen élszedett záradék íves indító részlete. Átmenő ívrésze fehér. Az élszedettek tojáshej színűek.
 E) –
 F) 13. sz. eleje.
82. *Ajtózáradék (55. kép) (É 82)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1. helyiség, feltöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.1107.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, közepes megtartású.
 C) Durva mészkő, 15 x 20,5 x 22 cm.
 D) Élszedett keret íves lezárása. Az íves felület fehér. Homlok síkján, a felső sarokban két vízszintes bevésés. Hátsó síkján bekarcolt íves vonal. Mellette vörös csík. Az áttörés felett hevenyészett fészkek.
 E) –
 F) 13–15. sz.

83. *Kapuzáradék (É 83)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1998. Ltsz.: 2006.1.146.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sarkán sérült, porlik.
- C) Durva mészkő, 47 x 51 x 19 cm.
- D) Élszedett záradék lapos ívű indítása. Íves részre fehérre festett. Sérült sarkánál csatlakozó idom részére fészket véstek.
- E) –
- F) 13. sz.

84. *Margit-síremlék töredéke (É 84)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1-5. helyiség feletti feltöltés, alsó réteg, 1997. Ltsz.: 2006.1.11.
BTM Vármúzeum: raktár, III. em. faliszekrény.
- B) Sérült, morzsalékos.
- C) Fehérmárvány, 19 x 13 x 9,5 cm.
- D) Valószínűleg a baldachin peremtöredéke. Profiljából lefaragtak. Két csapolási hely van a töredéken. Anyaga kissé szürkés.
- E) –
- F) 1330 körül.

85. *Kőlap (É 85)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 3. helyiség K-i fala előtt, omladék, 1998. Ltsz.: 2006.1.91.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, jó megtartású.
- C) Vörösmárvány, 26 x 23 x 6,5 cm.
- D) Rézsús szélezésű kőlap töredéke. Felső síkja és rézsúje polírozott. Rézsúje alatt, a telepedési réteg felületén 6 cm széles, finoman faragott peremet alakítottak ki.
- E) –
- F) 13-16. sz.

86. *Kőlap (75. kép) (É 86)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarház, Ny-i épület, 3. helyiség K-i fala előtt, falomladék, 1998. Ltsz.: 2006.1.131.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, jó megtartású.
- C) Vörösmárvány, 29 x 21 x 7,5 cm.
- D) Polírozott felületű, csiszolt oldalú kőlap. 6 cm széles peremrésze lapos vésővel alakított.
- E) –
- F) 13-16. sz.

87. *Kőlap (76. kép) (É 87)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület,

3. helyiség K-i fala előtt, falomladék, 1998. Ltsz.: 2006.1.132.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.

- B) Töredékes, jó megtartású.
- C) Vörösmárvány, 30 x 19,5 x 9 cm.
- D) Keskeny, ívesen alávágott peremű töredék. Felső síkja, pereme és a horony csiszolt, polírozott. Az egyik hosszanti oldala ferdén alakított. Hátsó töré felületében furat van.
- E) –
- F) 13-16. sz.

88. *Kőlap (52. kép) (É 88)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 3. helyiség K-i fala előtt, falomladék, 1998. Ltsz.: 2006.1.141.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Törött, jó megtartású.
- C) Vörösmárvány, 44,5 x 39 x 5,5 cm.
- D) 39 cm széles lemez három, összeillő darabja. Felülete polírozott.
- E) –
- F) 13-16. sz.

89. *Kőlap (53. kép) (É 89)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 3. helyiség K-i fala előtt, falomladék, 1998. Ltsz.: 2006.1.142.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Törött, jó megtartású.
- C) Vörösmárvány, 24 x 28 x 6 cm.
- D) Éle, és felülete polírozott. Négy összetartozó darabból. Alsó felülete telepedési réteg.
- E) –
- F) 13-16. sz.

90. *Oszloptörzs (60. kép) (É 90)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 3. helyiség K-i fala előtt, falomladék, 1998. Ltsz.: 2006.1.98.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Töredék, jó megtartású.
- C) Vörösmárvány, mag.: 44,5 cm, átm.: 18 cm.
- D) Polírozott felületű oszlop töredéke.
- E) –
- F) 13-16. sz.

91. *Oszloptöredék (É 91)*

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1-5. helyiség válaszfalak közötti, feltöltéséből, 1997. Ltsz.: 2006.1.61.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Morzsalékos, porlik.
- C) Durva mészkő, mag.: 25 cm átm.: 15 cm.

- D) Két darabra törött oszloptöredék. Törésfelületén feltűnően sok a csigazárvány.
E) –
F) 13. sz.–16. sz. eleje.
92. *Oszloptöredék (70. kép) (É 92)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 5. helyiség feltöltése, 1998.
Ltsz.: 2006.1.124.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Töredékes, sérült, kopott.
C) Márga, mag.: 27 cm, átm.: 16 cm.
D) Nagyon sérült felületű töredék. Illesztő síkján sérült kőfaragó csap és esztergálásra utaló koncentrikus körök láthatók.
E) –
F) 13. sz.–16. sz. eleje.
93. *Ablakpárkány (44. kép) (É 93)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, D Ny-i sarok, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.77.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Sérült, porlik.
C) Durva mészkő, 41 x 21 x 20 cm.
D) Rézsűzött saroktöredék. Hátlemezén 11 cm szélesen fehér alapon vörös festés nyomai látszanak. Felső illesztő síkján bekarcolt faragási segédvonal.
E) –
F) 15. sz.–16. sz. eleje.
94. *Ablakpárkány (58. kép) (É 94)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 3. helyiség K-i fala előtt, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.99.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Sérült, morzsalékos, porlik.
C) Durva mészkő, 39 x 33 x 19 cm.
D) Kétoldalt rézsűzött saroktöredék, másodlagos befalazásból. Belső rézsűje laposabb, szélesebb és hosszabb.
E) –
F) 13. sz.–16. sz. eleje.
95. *Ablakpárkány (É 95)*
A) Margitsziget. Királyi udvarház, Ny-i épület, 3. helyiség K-i fala előtt, falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.103.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Sérült, morzsolódik.
C) Durva mészkő, 40 x 24,5 x 15 cm.
D) Ablakpárkány rézsűzött töredéke. Homlok éle sérült.
E) –
F) 13–14. sz.
96. *Pillértalapzat (72–73. kép) (É 96)*
A) Margitsziget. Domonkos kolostor, kerengőudvar, újkori köves gödör, 1998.
Ltsz.: 2006.1.127.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Sérült, morzsalékos.
C) Durva mészkő, 34 x 23,5 x 32 cm.
D) Fordított „T” alakú lábázat. Felső síkjában téglalakú csaplyuk, ragasztóhabarccsal.
E) 13. sz.
97. *Lábázat (41. kép) (É 97)*
A) Margitsziget. Királyi udvarház, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1998.
Ltsz.: 2006.1.68.
BTM raktár Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Töredék, jó megtartású.
C) Kemény mészkő, 12 x 15 x 14 cm.
D) Négyzetes bázisból kinövő, kétszer, vályúsan szűkülő lábázat saroktöredéke.
E) –
F) 13–16. sz.
98. *Lábázat (É 98)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
Ltsz.: 2006.1.69.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar 2. ép.
B) Sérült, jó megtartás.
C) Kemény mészkő, 11,5 x 11 x 11,5 cm.
D) Oszlopocska kocka alakú lábazata, átlós sarkain élszedés.
E) –
F) 13–16. sz.
99. *Középpillér lábázat (50. kép) (É 99)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 5. helyiség. Eredeti helyzetéből kiemelve, 2004.
Ltsz.: 2006.1.85.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
B) Jó állapotú.
C) Kemény mészkő, 47 x 40 x 21,5 cm.
D) Téglalakú bázisból kinövő, homorú éllel kinövő keskenyebb felső síkkal. Eredetileg négyzetes volt, de egy oldalát rövidebbre faragták. Talpsíkján bevéselt szerkesztővonalak.
E) –
F) 14. sz.
100. *Lábázat (65. kép) (É 100)*
A) Margitsziget. Királyi udvarház, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
Ltsz.: 2006.1.95.
BTM raktár Öntőház u.: udvar, 2. ép.

- B) Sérült, jó megtartású.
 C) Kemény mészkő, 45 x 30 x 33 cm.
 D) Két sarkantyút választó horonnyal díszített kapu lábazati rétegekőve. Az egész darab középkori habarcsból lett kibontva.
 E) –
 F) 13. sz. vége.
101. *Lábazat (57. kép) (É 101)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület. 4. helyiség feltöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.100.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, jó megtartású.
 C) kemény mészkő, 20 x 36,5 x 15,5 cm.
 D) Szögletes bázisból előreálló, a nyolcszög öt oldalával záródó lábazat. A szegletes alapot domborúan szűkülő párna fedi. Ez a bázishoz simul. Következő tagozata élszedett rövid henger, tetén bevéssett gyűrűvel, mely a csatlakozó oszlop helyét jelzi.
 E) –
 F) 13. sz.
102. *Középpillér talapzat (80. kép) (É 102)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 3. helyiség. Eredeti helyzetéből kiemelve, 2004.
 Ltsz.: 2006.1.138.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar 2. ép.
 B) Repedezett, sérült, közepes megtartású.
 C) Homokkő, 55 x 55 x 36 cm.
 D) Négyzetes bázisból kinövő, sarkain fél gúllal díszített, nyolcszögletű oszlop talapzata. Beszállításkor az egyik sarka letört.
 E) –
 F) 16. sz. eleje.
103. *Kúttál (39. kép) (É 103)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 3. helyiség K-i fala előtt, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.44.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, jó megtartású.
 C) Vörösmárvány, 15,5 x 13 x 6,5 cm.
 D) Finoman polírozott belső felületű tál töredéke.
 E) –
 F) 13. sz.–16. sz. eleje.
104. *Kúttál (39. kép) (É 104)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 3. helyiség K-i fala előtt, falomladékból, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.45.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar 2. ép.
 B) Törött, sérült, jó megtartású.
- C) Vörösmárvány, mag: 6,5 cm, átm: kb. 40–2 cm.
 D) A 2006.1.44. számú darabhoz tartozik, de azzal össze nem illeszthető két töredék.
 E) –
 F) 13. sz.–16. sz. eleje.
105. *Szenteltvíztartó medence töredéke (63–64. kép) (É 105)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 6. helyiség, feltöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.119.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Törött, jó megtartású.
 C) Kemény mészkő, 27 x 15 x 24 cm.
 D) A nyolcszög öt oldalával záródó, vagy nyolcszögű medence saroktöredéke. Falvastagsága.: 6 cm. Mélysége.: 22 cm. Belső felülete csiszolt. Külső oldalán egy helyen, vékony vízköréteg fedi.
 E) –
 F) 13–14. sz. fordulója – 14. sz. vége.
106. *Áttört dísz, kőrács eleme (28–29. kép) (É 106)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1. helyiség. XVII. századi katonai kápolna oltárába befalazva. Kiemelve 2004-ben.
 Ltsz.: 2006.1.20.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, morzsalékos.
 C) Durva mészkő, 50 x 50 x 35 cm.
 D) Négyzetes alapú tömb, lóhere alakú áttöréssel. Az áttörésben 1686-os befalazás. Homloklapján átlós, bekarcolt osztóvonal. Tisztítását a laza kőszerkezet akadályozza.
 E) –
 F) 13–14. sz.
107. *Áttört dísz, kőrács eleme (30. kép) (É 107)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1. helyiség. XVII. századi katonai kápolna oltárába befalazva. Kiemelve 2004-ben.
 Ltsz.: 2006.1.51.
 BTM raktár Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Morzsalékos, sérült.
 C) Durva mészkő, 50 x 50 x 35 cm.
 D) A 2006.1.20. számú darab párja. Az áttörés kb. csak a tömb feléig tart. Egyik negyedén a homlokapon bekarcolt átlós osztóvonal látszik.
 E) –
 F) 13–14. sz.
108. *Füstelvezető, átfúrt kőáder (71. kép) (É 108)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 4. helyiség. ÉK-i sarok, középkori betöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.126.

- BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, morzsolódó.
 C) Durva mészkő, 43 x 25 x 32 cm.
 D) Két darabra törött kváder, közepére 18 cm átmérőjű lyukat faragtak. A homloklap simított, a hátsó oldal kúposan kiszélesedik.
 E) –
 F) 13–14. sz.
109. *Padlófűtés légnyílása (É 109)*
 A) Margitsziget. Domonkos kolostor, D-i udvar, 2. épület, 1. helyiség, 15–16. századi oszlop alapozása. Kiemelve 1999-ben. Ltsz.: 2001.9.2. BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
 B) Sérült, közepes megtartású.
 C) Durva mészkő, 25 cm széles, 22 cm magas, átló 31 cm, légnyílás átm.: 11,5 cm.
 D) Két darabban előkerült összeálló töredék, tetejére vajat faragtak a nyílást lezáró fémsapka részére.
 E) –
 F) 13–14. sz.
110. *Légnyílásos padlólap (É 110)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarház, Ny-i épület, 4. helyiség, ÉK-i sarok, középkori betöltés, 1998. Ltsz.: 2006.1.66. BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, morzsolódó, porlik.
 C) Durva mészkő, 16 x 13 x 14 cm.
 D) Negyedek saroktöredék az áttörés és a körötte húzódo gyűrű alakú vajat részletével. A töredék felülete kopott.
 E) –
 F) 13–14. sz.
111. *Légnyílásos padlólap (40. kép) (É 111)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 4. helyiség, ÉK-i sarok, középkori feltöltés, 1998. Ltsz.: 2006.1.67. BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, morzsalékos.
 C) Durva mészkő, 21 x 13,5 x 14 cm.
 D) Majdnem negyedek töredék, hiányzó sarokkal, áttörés és zárgyűrű részletével. Élei kopottak.
 E) –
 F) 13–14. sz.
112. *Légnyílásos padlólap (É 112)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 4. helyiség, ÉK-i sarok, középkori feltöltés, 1998. Ltsz.: 2006.1.94. BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, porlik.
 C) Durva mészkő, 33 x 19 x 15 cm, az áttörés átm.: 11 cm.
 D) Feles töredék. Járófelülete kopott.
 E) –
 F) 13–14. sz.
113. *Légnyílásos padlólap (51. kép) (É 113)*
 A) Margitsziget, Domonkos kolostor, D-i udvar 2. épület, 1. helyiség, középkori feltöltés, 1999. Ltsz.: 2006.1.135. BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, kopott, jó megtartású.
 C) Kemény mészkő, 45 x 31 x 18 cm.
 D) Negyedek töredék, peremes áttörés maradványával. Felülete és hosszabb éle kopott.
 E) –
 F) 13–14. sz.
114. *Légnyílásos padlólap (É 114)*
 A) Margitsziget, Domonkos kolostor, D-i udvar, 2. épület 1. helyiség, középkori feltöltés, 1999. Ltsz.: 2006.1.136. BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Kopott, jó megtartású.
 C) Kemény mészkő, 36 x 27 x 17 cm.
 D) Saroktöredék, áttörés és perem vajat részletével.
 E) –
 F) 13–14. sz.
115. *Kváder töredék (É 115)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997. Ltsz.: 2006.1.70. BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, porlik.
 C) Durva mészkő, 19 x 14 x 12 cm.
 D) A töredék egy oldala vakolt, felülete repedezett, átmeszelve.
 E) –
 F) 13–16. sz.
116. *Kváder töredék (É 116)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997. Ltsz.: 2006.1.71. BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, porlik.
 C) Durva mészkő, 9,5 x 10 x 6 cm.
 D) Kis töredék, amelynek az egyik síkját finom habarcs és kréta-bólus fedti. Ezen sárga festékréteg, amelyet átmeszeltek.
 E) –
 F) 13–16. sz.

117. Ablakkeret (É 117)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997. Ltsz.: 2006.1.60.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, porlik, morzsalékos.
- C) Durva mészkő, 45 x 16 x 26 cm.
- D) Ablakkeret réteggöve, melyet két pálca közötti horony díszít. A horony és a pálcák vörösre festettek.
- E) –
- F) 13. sz.-16. sz. eleje.

118. Nyílászkeret osztó (É 118)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998. Ltsz.: 2006.1.42.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, morzsalékos.
- C) Durva mészkő, 18 x 14,5 x 20 cm.
- D) Egyszerű osztó töredéke. A falsíkra merőleges oldalán 4 cm szélesen fehér, majd sárgás árnyalatú festés látszik. Előreálló tagozatának szélén 8 cm mély luk van.
- E) –
- F) 15-16. sz.

119. Nyílászkeret (37.kép) (É 119)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 3. helyiség, betöltés, 1998. Ltsz.: 2006.1.43.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar. 2. ép.
- B) Erősen sérült, morzsalékos.
- C) Durva mészkő, 20,5 x 16 x 25 cm.
- D) Kétosztatú nyílászkeret lábazati töredéke. Falsíkján beszürkült fehér festés, szélén vörös csíkkal. Az orrtag mellett korabeli kampóösszög. Átmeszelve.
- E) –
- F) 13-16. sz.

120. Párkány (É 120)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997. Ltsz.: 2006.1.46.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Igen rongált, porlik.
- C) Durva mészkő, 34,5 x 26 x 20 cm.
- D) „S” alakban forduló félhenger és vályú profilú tagozat, felül ferde síkokkal záródik.
- E) –
- F) 13. sz.-16. sz. eleje.

121. Párkány (É 121)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.

Ltsz.: 2006.1.47.

- BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, morzsalékos, porlik.
- C) Durva mészkő, 18 x 17 x 17,5 cm.
- D) Félhenger és vályú díszítette tagozat, ferde síkkal záródik. A 2006.1.46. számú darabhoz tartozik, de illeszkedő törésfelületük nincs.
- E) –
- F) 13. sz.-16. sz. eleje.

122. Ajtókeret záradék (É 122)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 6. helyiség, falomladék, 1998. Ltsz.: 2006.1.37.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Sérült, morzsalékos, repedt.
- C) Durva mészkő, 12,5 x 11,5 x 15 cm.
- D) Élszedett ajtó záradékindítása. Felületei ívesek és szürkére festettek.
- E) –
- F) 13-14. sz. fordulója – 14. sz. vége.

123. Osztó töredék (É 123)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997. Ltsz.: 2006.1.62.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Morzsolódó, zárványos.
- C) Durva mészkő, 21,5 x 14 x 21 cm.
- D) Két félhenger közül kinövő tagozat, melyet keskeny lemezek és két lapos vályú határol. Az egyik zugban fehér festékmaradvány.
- E) –
- F) 13. sz.-16. sz. eleje.

124. Párkány (É 124)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998. Ltsz.: 2006.1.78.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
- B) Jó megtartású, sérült.
- C) Kemény mészkő, 22,5 x 11 x 30 cm.
- D) Párkány rézsűzött réteggövének darabja. A rézsű kivételével igen gondosan, hullámosan vésett, a homloklemez maradékán duplaívű bevágás látszik. (Esetleg római kori kőből átfaragott.)
- E) –
- F) 15. sz.-16. sz. eleje.

125. Párkány (45. kép) (É 125)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998. Ltsz.: 2006.1.80.
BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.

- B) Elfaragott, sérült, morzsalékos.
 C) Durva mészkő, 48 x 9 x 38 cm.
 D) Réteggő homlokzati darabja. Csak a falsík és egy hozzá csatlakozó, hegyesszögben végződő rézsű maradt meg.
 E) –
 F) 15. sz.–16. sz. eleje.
126. *Ülőfülke alja (67. kép) (É 126)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 3. helyiség K-i fala előtt, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.121.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, töredékes, jó megtartású.
 C) Kemény mészkő, 32 x 35 x 31 cm.
 D) Ülőfülke alsó réteggövének saroktöredéke. Ülőlapjának vastagsága: 12 cm.
 E) –
 F) 13. sz.–16. sz. eleje.
127. *Ülőfülke alja (É 127)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 3. helyiség K-i fala előtt, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.122.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Töredékes, sérült.
 C) Kemény mészkő, 46 x 30 x 29 cm.
 D) Ülőfülke alsó réteggövének töredéke. 11 cm vastag ülőlapjából csak kis felület maradt meg a sarokban.
 E) –
 F) 13. sz.–16. sz. eleje.
128. *Lépcsőlap (74. kép) (É 128)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarház, Ny-i épület, K-i lépcső, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.130.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Töredékes, sérült, kopott.
 C) Marga, 31 x 21 x 6 cm.
 D) Lépcsőfok megkopott járőfelületének töredéke. Alsó törésfelülete egy telepedési réteg.
 E) –
 F) 14–15. sz.
129. *Csigalépcső lap (59. kép) (É 129)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 4. helyiség, DK-i sarok, középkori feltöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.97.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült jó megtartású.
 C) Homokkő, 43 x 27 x 17,5 cm.
 D) A lépcsőorsó és a lépcső tőtöredéke maradt meg.
 E) –
- F) 13–14. sz.
 130. *Oszlopdob (77. kép) (É 130)*
 A) Margitsziget, Domonkos kolostor, D-i udvar, kórház, árkádos folyosó, feltöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.133.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, közepes megtartású.
 C) Durva mészkő, 64 x 52 x 17 cm.
 D) Nyolcszegletű oszlop sérült réteggöve. Egyik illesztő síkján „X” alakú elhelyező jel van.
 E) –
 F) 16. sz.
131. *Párkány (É 131)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNy-i sarok, falomladék, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.81.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Törött, morzsalékos, porlik.
 C) Durva mészkő, 44 x 56 x 28 cm.
 D) Két darabra tört tagozat, melynek mindkét oldalán a rézsű szélesedik.
 E) –
 F) 15. sz.–16. sz. eleje.
132. *Párkány (É 132)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely K-i díszudvar, feltöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.137.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült közepes megtartású.
 C) Kemény mészkő, 43 x 24 x 24 cm.
 D) Vízetető párkány (vagy béllet) töredéke, Vályújában fehér festés. A vályút élszedés kíséri.
 E) –
 F) 13. sz.–16. sz. eleje.
133. *Párkány (É 133)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1987.
 Ltsz.: 2006.1.139.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, jó megtartású.
 C) Durva mészkő, 48,5 x 18 x 14,5 cm.
 D) Rézsűzött vízetető párkány réteggöve. Illesztő síkja felső részén egy csaplyuk mellett kitörés.
 E) –
 F) 13. sz.–16. sz. eleje.
134. *Konzol (47–49. kép) (É 134)*
 A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.84.

- BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Ép, jó megtartású.
 C) Kemény mészkő, 69 x 25 x 35 cm.
 D) Rövidtörzsű konzol. Tetején keresztgerenda vályúja. Homlokívén kétoldali élszedés, a tetősík alatt 4 cm-nyire félgúlákkal indítva.
 E) –
 F) 13–14. sz. fordulója – 14. sz. vége.
135. *Kapuzáradék (É 135)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, feltöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.118.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, jó megtartású.
 C) Kemény mészkő, 25 x 22 x 30 cm.
 D) Élszedett íves kapuzáradék indítása. Ferde síkú réteggő.
 E) –
 F) 13. sz.–16. sz. eleje.
136. *Réteggő (É 136)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, feltöltés, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.140.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, porlik.
 C) Durva mészkő, 50 x 25 x 18 cm.
 D) Élszedett falnyílás réteggőve.
 E) –
 F) 13. sz.–16. sz. eleje.
137. *Fiálé töredéke (88. kép) (É 137)*
 A) Margitsziget, Domonkos kolostor. Templom szentélytoldás D-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1997.
 Ltsz.: 2001.8.1.
 BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
 B) Sérült, közepes megtartású.
 C) Durva mészkő, 24 x 21,5 x 29 cm.
 D) Négy kihajló (bimbósvégű) levéllel díszített fiálé töredéke. (Műkő talapzaton.)
 E) –
 F) 13. sz.
138. *Fiálé töredéke (89. kép) (É 138)*
 A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, D-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1997.
 Ltsz.: 2006.1.179.
 BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
 B) Sérült, közepes megtartású.
 C) Durva mészkő, 26 x 21 x 42 cm.
 D) Négy kihajló levéllel díszített fiálé törzstöredéke.
- A négy levél indító részletével. Alatta másik két levél maradékával. (Műkő talapzaton.)
 E) –
 F) 13. sz.
139. *Fiálé töredéke (90. kép) (É 139)*
 A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, D-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1997.
 Ltsz.: 2006.1.163.
 BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
 B) Sérült, égett, közepes megtartású.
 C) Durva mészkő, átm.: 10 cm, mag.: 33 cm.
 D) Hagyma alakú gombban végződő fiálécúcs két darabban.
 E) –
 F) 13. sz.
140. *Akantusz leveles töredék (86. kép) (É 140)*
 A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, D-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1997.
 Ltsz.: 2006.1.171.
 BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
 B) Sérült, jó megtartású.
 C) Durva mészkő, 8 x 10,5 x 20 cm.
 D) Falpillér saroktöredéke. Rézsűsen kapcsolódó lemezeken akantuszlevelek töredéke. Az egyikből csak a szár részlete maradt meg.
 E) –
 F) 13. sz.
141. *Bordacsomópont (78–79. kép) (É 141)*
 A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.149.
 BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
 B) Morzsolódó, jó megtartású.
 C) durva mészkő, 31 x 31 x 32 cm.
 D) Laposhátú, alul élszedett, félpálcával bővített, vályúzott bordák csomópontja. A bordák 15 cm szélesek, és 30 cm magasak.
 E) –
 F) 14. sz.
142. *Borda (É 142)*
 A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1998.
 Ltsz.: 2006.1.150.
 BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
 B) Morzsalékos, sérült.
 C) Durva mészkő, 13 x 22,5 x 23 cm.

- D) Laposhátú, alul élszedett, félpálcával bővített, vályúzott borda töredéke. Két darabból összeragasztva. A töredék egyik oldala sötétszürkére égett. A törzs felső részén 6 cm széles fehér sáv.
E) –
F) 14–15. sz.

143. Borda (85. kép) (É 143)

- A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés rétegből, 1997–1999.
Ltsz.: 2006.1.151.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Sérült, közepes megtartású.
C) Durva mészkő, 10,5 x 11,5 x 15,5 cm.
D) A vályúzatnál letörött szarvas borda orrtag töredéke.
E) –
F) 15. sz.

144. Borda (É 144)

- A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1997–1999.
Ltsz.: 2006.1.152.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Nagyon sérült, morzsalékos.
C) Durva mészkő, 9 x 18,5 x 15,5 cm.
D) Vályúzott, félpálcával bővített borda töredéke. A pálcák melletti zugokban fehér festékmaradvány.
E) –
F) 14–15. sz.

145. Borda (É 145)

- A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1997–1999.
Ltsz.: 2006.1.153.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Sérült, jó megtartású.
C) Durva mészkő, 15,5 x 11 x 15 cm.
D) Vályúzott, félpálcával díszített borda töredék. Zugaiban fehér festék.
E) –
F) 14–15. sz.

146. Borda (É 146)

- A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1997–1999.
Ltsz.: 2006.1.154.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Sérült, jó megtartású.
C) Durva mészkő, 18 x 27 x 18,5 cm.

- D) Ékhátú, vályúzott, félpálcával bővített borda töredéke. Illesztő síkján bekarcolt osztóvonal.
E) –
F) 14–15. sz.

147. Borda (É 147)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 3. helyiség, ablak alatti falomladék, 1998.
Ltsz.: 2006.1.155.1–4.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Sérült, közepes megtartású.
C) Durva mészkő, 1.) 10,5 x 10 x 13 cm, 2.) 11,5 x 9 x 12 cm, 3.) 10,5 x 8,5 x 11 cm, 4.) 12 x 8,5 x 7 cm.
D) Vályúzott, félpálcával díszített borda négy orrtöredéke.
E) –
F) 14.–15. sz.

148. Borda (É 148)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1998.
Ltsz.: 2006.1.156.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Sérült, jó megtartású.
C) Durva mészkő, 19,5 x 11 x 13 cm.
D) Vályúnál letörött szarvas borda orrtag.
E) –
F) 15. sz.

149. Borda (94. kép) (É 149)

- A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, ÉNy-i támpillér mellett, betöltés, 1997.
Ltsz.: 2006.1.157.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Sérült, közepes megtartású.
C) Durva mészkő, 18 x 12 x 12 cm.
D) Vályúzott, hengeres orrú borda orrtagja. Illesztő síkján osztóvonal. Átm.: 6 cm.
E) –
F) 13–15. sz.

150. Pillértalapzat (É 150)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 3. helyiség. Középkori helyéről kiemelve, 2004.
Ltsz.: 2006.1.158.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Ép, jó megtartású.
C) Kemény mészkő, 45 x 39,5 x 21 cm.
D) Téglalap alapú bázis, rézsűs szűkítéssel. Finoman megmunkált. Egyik hosszabb rézsűjén 5 cm oldaltávolsággal, hét, 3 x 1 x 5 cm-es lyuk van.
E) –
F) 14. sz.

151. Kettősoszlop lábázat (83. kép) (É 151)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, kidőlt faltörmelék, 1997.
Ltsz.: 2006.1.159.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
- B) Sérült, jó megtartású.
- C) Kemény mészkő, 46 x 29 x 13 cm.
- D) Téglalap alapú bázisból kinövő, gyűrűkkel tagolt ikeroszlop lábazata. Felső síkján a csatlakozó oszlopok kontúrja. Négy sarkán kis levélkék díszítik.
- E) –
- F) 13. sz.

152. Kettősoszlop lábázat (É 152)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, kidőlt faltörmelék, 1997.
Ltsz.: 2006.1.160.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
- B) Sérült, jó megtartású.
- C) Kemény mészkő, 22 x 7 x 11 cm.
- D) Ikeroszlop lábazatáról letörtött párnatag. Két darabból összeragasztva.
- E) –
- F) 13. sz.

153. Oszloptöredékek (83. kép) (É 153)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, kidőlt faltörmelék, 1997.
Ltsz.: 2006.1.166.1-3.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
- B) Sérült, jó megtartású.
- C) Vörösmárvány, átm.: 11 cm, mag.: 1.) 25 cm, 2.) 20 cm, 3.) 30 cm.
- D) Pontozott véséssel alakított oszlop töredékek. Talpsíkjuk illeszkedik a 2006.1.159. számú, kettős oszloplábazathoz.
- E) –
- F) 13. sz.

154. Oszlopféjezet (92. kép) (É 154)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 5. helyiség, kormos padló, 1997.
Ltsz.: 2006.1.162.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
- B) Rossz megtartású, porlik, sérült.
- C) Durva mészkő, 33 x 38 x 29 cm.
- D) Nyolc kiálló, hengeres, függőleges bordával tagolt fejezet. A bordák osztása nem szimmetrikus. Talpsíkján csaplyuk. Díszítményei sérültek. Két darabból ragasztva.
- E) –
- F) 16. sz. eleje.

155. Dombormű (É 155)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, kidőlt faltörmelék, 1997.
Ltsz.: 2006.1.161.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
- B) Sérült, közepes megtartású, 4 habarcs réteg borította.
- C) Kemény mészkő, 20 x 18 x 30 cm.
- D) A Mithrast ábrázoló dombormű részlete, a baloldalon álló alak arca és mellrészete sérült.
- E) –
- F) Római kor

156. Mérmmű (87. kép) (É 156)

- A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1997.
Ltsz.: 2006.1.164.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
- B) Sérült, jó megtartású.
- C) Durva mészkő, 18 x 17,5 x 24 cm.
- D) Lapos orrtagú, vályúzott profilú mérmmű induló töredéke.
- E) –
- F) 14-15. sz.

157. Mérmmű töredékek (É 157)

- A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás É-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1997.
Ltsz.: 2006.1.165.1-2.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
- B) Sérült, morzsalékos.
- C) Durva mészkő, 1.) 6,5 x 15,5 x 23 cm, 2.) 12 x 14 x 7 cm.
- D) Lemezekkel tagolt ablak mérmműves töredékei.
- E) –
- F) 14-15. sz.

158. Mérmmű (É 158)

- A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
Ltsz.: 2006.1.180.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
- B) Sérült, jó megtartású.
- C) Durva mészkő, 13 x 14 x 6 cm.
- D) Hengertaggal díszített mérmműves ablak oldaltöredéke. A falnál törött el.
- E) –
- F) 14-15. sz.

159. Oszlop (É 159)

- A) Margitsziget. Domonkos kolostor, D-i udvar, 14-15. századi kemence kőalapozása, 1999.

- Ltsz.: 2006.1.181.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
- B) Égett.
C) Vörösmárvány, átm.: 9 cm, mag.: 22 cm.
D) Oszlop töredéke.
E) –
F) 13. sz.
160. *Bélet (É 160)*
A) Margitsziget, Domonkos kolostor, a szentély É-i oldalán a főbejárat előtti fa gyökerei között. 1997–1999.
Ltsz.: 2006.1.176.1–3.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Sérült, jó megtartású.
C) Kemény mészkő, 30 x 7 x 9, 15,5 x 7 x 5, 10 x 7 x 4 cm.
D) Vályúba átforduló félhengerrel díszített bélet töredékei. Ívesek.
E) –
F) 14–15. sz.
161. *Bélet töredékei (É 161)*
A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentély, É i kapu előtti fa gyökerei közül kerültek elő, 1997.
Ltsz.: 2006.1.177.1–2.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Sérült, közepes megtartású.
C) Durva mészkő, 1.) 14,5 x 6 x 8 cm, 2.) 12,5 x 12 x 7 cm.
D) Bélettöredékek. Hengertagos – vályútöredékkel, horony lemezzel, félpálcával.
E) –
F) 14–15. sz.
162. *Bélet (É 162)*
A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás D-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1997.
Ltsz.: 2006.1.178.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Sérült, jó megtartású.
C) Kemény mészkő, 8 x 9,5 x 30 cm.
D) Körtetaghöz kapcsolódó vályú induló részlete.
E) –
F) 14–15. sz.
163. *Leveles párkány (81. kép) (É 163)*
A) Margitsziget. Domonkos kolostor. Templom, szentélytoldás, D-i támpillérek között, középkori feltöltés réteg, 1997.
Ltsz.: 2001.7.1.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
- B) Sérült, jó megtartású.
C) Kemény mészkő, 22,5 x 14 x 29 cm.
D) A párkány homorú, alsó részén két sorban levelek.
E) –
F) 13. sz.
164. *Ablakpárkány sarokköve (84. kép) (É 164)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1. helyiség, D-i ablak. Kiemelve, 2004.
Ltsz.: 2006.1.170.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Festett, sérült, jó megtartású.
C) Durva mészkő, 46 x 31 x 29 cm.
D) Rézsűzött ablakpárkány saroktagozata. Homloklapja és a rézsű melletti felület festett: fehér alapon ferde vörös csíkozás. Az ablak mellett: piros lábazatból vörös növényi motívumok. A rézsűn csak néhol maradt meg a festés.
E) –
F) 13. sz. Festés: 15–16. sz. fordulója.
165. *Nyíláskeret (É 165)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 5. helyiség DK-i negyed, tűzhely, 2004.
Ltsz.: 2006.1.169.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Sérült, jó megtartású.
C) Durva mészkő, 16 x 24 x 23 cm.
D) Nyíláskeret előreálló tagozata, kétoldali élszedéssel. A falc két oldalán vörös festés maradványa. Az előre álló rész fehér. A falsík megmaradt részlete: fehér alapon élénkpiros indítás.
E) –
F) 13–14. sz.
166. *Bélet (É 166)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
Ltsz.: 2006.1.174.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Sérült, közepes megtartású.
C) Durva mészkő, 17 x 11,5 x 13,5 cm.
D) Bélet előreálló lemezekkel határolt, vályúba átforduló részlete.
E) –
F) 13–15. sz.
167. *Bélet (É 167)*
A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.–5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
Ltsz.: 2006.1.175.
BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
B) Sérült, jó megtartású.
C) Durva mészkő, 14 x 16 x 18,5 cm.

- D) Lemez melletti félpálca és félhenger közötti vályú díszíti a részletet.
 E) –
 F) 14–15. sz.
168. *Ablakosztó (93. kép) (É 168)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1.-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
 Ltsz.: 2006.1.172.
 BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
 B) Kissé sérült.
 C) Durva mészkő, 25 x 16 x 11 cm.
 D) Ablakosztó középtagozata. Egymásnak illesztett syma tagok díszítik. A sarkokban bekarcolt osztóvonal.
 E) –
 F) 14. sz.
169. *Ablakrézsű (É 169)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 5. helyiség, DK-i negyed, tűzhely, 2004.
 Ltsz.: 2006.1.173.
 BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
 B) Sérült, rossz állapotú.
 C) Durva mészkő, 36 x 24 x 20 cm.
 D) Élszedett ablakrézsű átfaragott réteggöve. Rézsűjébe fészket faragtak. Homloksíkján égett festéknyomok.
 E) –
 F) 13–14. sz.
170. *Padlólap áttöréssel (82. kép) (É 170)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 4. helyiség, ÉK-i sarok, középkori feltöltés, 1997.
 Ltsz.: 2001.9.1.
 BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
 B) Sérült, közepes megtartású.
 C) Durva mészkő, 24 x 26 x 20 cm.
 D) Negyedes töredék, két darabból összeragasztva. Az áttörést gyűrű alakú vájat kíséri.
 E) –
 F) 13–14. sz.
171. *Padlólap (É 171)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 4. helyiség mellett, folyosó, betöltés, 1999.
- Ltsz.: 2006.1.182.
 BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
 B) Sérült, jó megtartású.
 C) Vörösmárvány, 20,5 x 16 x 5,5 cm.
 D) Padlólap saroktöredéke. Felülete kopott, éle le-gömbölyödött.
 E) –
 F) 13. sz.–16. sz. eleje.
172. *Kváder (91. kép) (É 172)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1. helyiség, faltörmelék, 1997.
 Ltsz.: 200.6.1.168.
 BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
 B) Sérült, konzervált.
 C) Durva mészkő, 28 x 11 x 39 cm.
 D) Festett felületű rézsűs réteggő töredéke. A rézsűn farkasfog minta kísér piros csíkot. A fal-síkon megújított okkersárga minta (kandeláber) részlete maradt meg.
 E) –
 F) 13–14. sz.
173. *Kváder (É 173)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, K-i díszudvar, DNY-i sarok, falomladék, 1999.
 Ltsz.: 2006.1.167.
 BTM Vármúzeum, kislelet raktár.
 B) Sérült, morzsalékos.
 C) Durva mészkő, 23 x 22 x 16,5 cm.
 D) Egy síkja vörösre festett.
 E) –
 F) 14. sz.–16. sz. eleje.
174. *Kváder (É 174)*
 A) Margitsziget. Királyi udvarhely, Ny-i épület, 1-5. helyiség, válaszfalak közötti feltöltés, 1997.
 Ltsz.: 2006.1.148.
 BTM raktár, Öntőház u.: udvar, 2. ép.
 B) Sérült, porlik.
 C) Durva mészkő, 22 x 22 x 29 cm.
 D) Nagyon sérült, kopott felületű töredék.
 E) –
 F) 13–15. sz.

Tóth Attila

IRODALOMJEGYZÉK

- FEKETE-NAGY 1973 FEKETE Lajos – NAGY Lajos: Budapest története a török korban. In: Budapest története 2. Bp., 1973. p. 337–436.
- FEUERNÉ 1971 FEUERNÉ TÓTH Rózsa: A margitszigeti domonkos kolostor. BudRég 22. (1971), p. 245–268.
- GÁL 2000 GÁL Éva: Margitsziget. Bp., 2000.
- HORLER 1988 HORLER Miklós: Lapidarium Hungaricum. Magyarország építészeti töredékeinek gyűjteménye. 1. Bp., 1988.
- IRÁSNÉ MELIS 2004 IRÁSNÉ MELIS Katalin: A Budapest Margit-szigeti domonkos apácakolostor pusztulása a 16–17. században. BudRég 38. (2004), p. 107–120.
- KOVÁCS 2006 KOVÁCS Eszter: Budapest, XIII. Margitsziget, domonkos apácakolostor. In: Régészeti kutatások Magyarországon 2005. Bp., 2006. p.
- KUBINYI 1861 KUBINYI Ferenc: Margitsziget műemlékei. ArchKözl 2. (1861), p. 1–25.
- LUX 1938 LUX Géza: Újabb ásatások a Margitszigeten. Technika (1938. június), p. 204–213.
- RÓZSA 1995 RÓZSA György: Budapest legszebb lát képei. Bp., 1995.
- VÁRKONYI 1984 R. VÁRKONYI Ágnes: Buda visszavívása. 1686. Bp., 1984.

KATALOG DER IM BEREICH DES KÖNIGSSITZES UND DEM
DOMINIKANERNONNENKLOSTER AUF DER MARGARETENINSEL VON BUDAPEST
GEFUNDENEN ARCHITEKTONISCHEN STEINFRAGMENTE

KAPITEL I.

Die Dominikanernonnen der Margareteninsel flohen aufgrund der Nachricht von der verlorenen Schlacht bei Mohács 1526. Auf die Bitte der Königin Maria hin kehrten sie zurück, aber das vor Buda (Ofen) verbliebene türkische Militär- und die Feldzüge, in denen die Heere von Johann Szapolyai und Ferdinand von Habsburg miteinander um das Königreich Ungarn und die Einnahme Budas kämpften, verursachten auch den Nonnen große Schwierigkeiten. Das Erscheinen und Lagern der ungarischen, österreichischen und türkischen Heere, die militärischen Ereignisse auf der Budaer und Pester Seite schlossen die Nonnen auf der Insel ein und schnitten das Kloster von den Budaer und Pester Märkten, ihren dortigen Häusern und Dörfern ab. Wegen der unsicheren Lage flohen sie 1529 nach Nagyvárad (Großwardein), doch ist anzunehmen, daß das Kloster damals noch nicht unbewacht blieb. 1541 fiel Buda in türkische Hände, jedermann flüchtete von der Margareteninsel, und damals setzte der Verfall der mittelalterlichen Gebäude ein. Die österreichischen kaiserlichen Heere zogen im Herbst 1542 vor Buda auf, um seine Rückeroberung zu versuchen. Zuerst belagerten sie Pest, aber die Türken leisteten erfolgreich Widerstand, und das kaiserliche Heer zog ab. Für die Berichte über die Kriegsergebnisse schuf Enea Vico eine Illustration (*Abb. 1*). Der Kupferstich von 1542 zeigt die Ostseite der Margareteninsel. Das kaiserliche Heer zog in den Königssitz und das Nonnenkloster ein. Auf die Burgmauer am Donauufer wurden Kanonen gestellt, die Soldaten benutzten die im Hafen des Königssitzes errichtete Schiffsbrücke. In der Zeit der Türkenbesetzung bauten die Türken nicht auf der Margareteninsel, sie nutzten sie als Mahdwiese und hielten Pferde auf ihr. 1686 besetzte das zur Befreiung Budas von den Türken anrückende Heer erneut die Insel, für das Heer Karls von Lothringen wurde im Königssitz und Nonnenkloster ein Militärspital eingerichtet. Im Raum 1 des Westschlosses wurde die Kapelle des Militärspitals eingerichtet, von der der aus mittelalterlichen Steinen errichtete Altar erhalten blieb (*Abb. 2*). In der Kirche und um sie herum haben wir Kenntnis von vier großen Soldatenmassengräbern. Noch am Anfang des 18. Jahrhunderts war das Krankenhaus auf der Insel unter Aufsicht des Pester Stadtrates in Betrieb, und als man es auflöste, wurden die als Krankensäle

verwendeten Räume durch starkes Ausräuchern desinfiziert. Der Militärfriedhof auf der Insel geriet in Vergessenheit. Nach 1686 kam die Insel in den Besitz der Erben der Dominikanernonnen, der Klarissinnen, und am Ende des 18. Jahrhunderts erwarb sie die Habsburger Erzherzogsfamilie. 1799 wurde sie Privatbesitz Palatin Josephs, und dieser begann sogleich mit ihrer Umgestaltung zum Feriensitz des Palatins. Während der archäologischen Untersuchungen 1995–2004 wurde erkennbar, daß Palatin Joseph außerordentlich große Sorgfalt auf die vollständige Beseitigung der Überreste des königlichen Schlosses und des Nonnenklosters verwendet hatte. Zuerst ließ er in allen Gebäuden die Baudetails aus Kalkstein und Marmor entfernen, Tür- und Fensterrahmen, Schwellen, Treppenstufen sowie die Säulen, Wandpfeiler, Gesimse usw. aus behauenen Steinen (*Abb. 3*). An mehreren Stellen, vor allem an den Stützpfählern, fehlten auch die Armierungsquader der Ecken. Danach wurden die niedrigeren Wände geschleift und die mehrstöckigen Gebäudereste gesprengt. Die stehenden Wände fielen nach außen um die Gebäude, und die Decken stürzten in die ebenerdigen Räume hinunter. Die Mauertrümmer wurden verteilt und mit Gartenerde bedeckt. In den Mauertrümmern fanden sich Münzen der Zeit 1800–1815. Nur die Kirchenruine wurde stehen gelassen, aber auch von ihr „wurden die Mauern tiefer abgetragen, weil die hohen Mauern den dort gepflanzten Nadelbäumen die Luft nahmen“. Ferenc Kubinyi, der 1861 als erster die Kirchenreste beschrieb, notierte, daß im gesamten Kirchenbereich Hausteine verstreut seien. Von diesen blieben einige bis an den Anfang des 20. Jahrhunderts erhalten und wurden auch fotografiert. Am Ende des 19. (?) Jahrhunderts hat Erzherzog Joseph von Habsburg zwischen die Mauern des Königsschlosses am Donauufer die neogotische Ladislaus-Kapelle erbauen lassen, und wegen des Baues der Krypta wurden auch die Ost- und Südwand des Chors der Klosterkirche großenteils abgerissen. 1945 gruben die Deutschen an der Ostseite der Insel Schützengräben und Kanonenunterstände, im Laufe der Kämpfe zerschossen die Russen von der Pester Seite aus die neogotische Kapelle.

Die ersten archäologischen Untersuchungen fanden in der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts statt. In Wirklichkeit bestand dies darin, daß vom Klostergebiet die Trümmer der am Anfang des 19.

Jahrhunderts umgerissenen Mauern und die Auffüllung über ihnen abgeräumt wurden. Mit Ausnahme der Kirchenmauern blieben überwiegend die mittelalterlichen Fundamente erhalten. 1938 wurde in festlichem Rahmen der bekannte Ruinengarten eröffnet, der 1962, 1985 und 2001 wiederholt erneuert werden mußte. Eine neue Gruppe von behauenen Steinen/Ziersteinen fand sich bei den Denkmalforschungen von Kálmán und Géza Lux (1920er-1930er Jahre). Diese und die bei den Denkmaluntersuchungen von Rózsa Tóth 1959-1962 gesammelten Steine wurden im Lapidarium auf dem Ausgrabungsgebiet untergebracht. Bis 1985, als eine erneute Gartengestaltung vorgenommen wurde, war das unbewachte Lapidarium zerschlagen worden und ein großer Teil der Steine verschwunden. 1985 öffnete ein kleineres, ebenfalls unbewachtes Lapidarium im Kreuzgang und dem Kapitelsaal, einen Teil der damals nicht ausgestellten Steine schaffte man ins Lapidarium.⁸ Die auf der Insel verbliebenen Steine wurden größtenteils erneut verschleppt. Zwischen 1995 und 2006 wurden alle im Freien verbliebenen und bei der Ausgrabung gefundenen Ziersteine ins Lapidarium des Budapester Historischen Museums überführt. Als erstes beschäftigten wir uns mit den Steinfunden der Ausgrabungen zwischen 1995 und 2004, die mit wenigen Ausnahmen in den Räumen und Höfen des mittelalterlichen Königssitzes und dem Chor der Klosterkirche zum Vorschein kamen (Abb. 4-5).

1. *Gruppe*. Die erste Gruppe der Steinfunde bilden jene Stücke, die an Ort und Stelle, in der originalen mittelalterlichen Lage gefunden wurden. Dazu gehören die Schwellen, Tür- und Fensterdetails im Erdgeschoß des W-Gebäudes des Königssitzes, die Mittelpfeilersockel der Wohnräume und Stufenplattenfragmente (Abb. 6-8). Nach Abschluß der Grabungen nahmen wir die locker gewordenen oder leicht zu entfernenden Ziersteine heraus und verbrachten sie ins Lapidarium (Abb. 9-10).
2. *Gruppe*. In der SW-Ecke des östlichen Prunkhofes des Königssitzes stand im 14.-16. Jahrhundert ein Torturm mit Obergeschoß. Am Anfang des 19. Jahrhunderts fiel der Turm zusammen, in seinen Mauertrümmern befanden sich besonders viele bemalte Ziersteine (Abb. 11-12).
3. *Gruppe*. Bauelemente aus den mittelalterlichen Aufschüttungen.
4. *Gruppe*. Die meisten Ziersteine wurden als Mauersteine in den Mauertrümmern gefunden (Abb. 13). In den freigelegten Mauerteilen kamen auch viele wertvolle Ziersteine zu Tage, die nicht herausgenommen werden konnten (Abb. 14-15).
5. *Gruppe*. Von jenen Steinen, die aus den auf die Lauffebene der einzelnen Räume gefallenen Wandtrümmern oder den Wandtrümmern an der Außenseite der Räume zum Vorschein kamen, nehmen wir an, daß sie ebenfalls aus der mittelalterlichen Wand des Königssitzes stammen. Zumeist waren es sekundär verwendete Mauersteine.
6. *Gruppe*. Ein Teil der Steine aus der Auffüllung der Unterboden-Heizeinrichtung stammen aus der Heizeinrichtung (Abb. 16).
7. *Gruppe*. Dieses sind Steinfunde aus der in die Höfe des Königssitzes geschafften und auch die Mauerreste bedeckenden Auffüllung. Sie können nicht bestimmten Gebäuden zugeordnet werden.

KATALOG

In den Jahren 1995-2004 wurde die Freilegung der Überreste des mittelalterlichen Königssitzes und des Dominikanernonnenklosters auf der Margareteninsel durchgeführt. Unter den archäologischen Funden waren auch zahlreiche Fragmente von Bauelementen (Abb. 17-94). Ein Teil der wertvollsten Ziersteine stammt aus mittelalterlichen, mit Niveauerhöhung verbundenen Auffüllungsschichten oder aus den eingefallenen mittelalterlichen Mauern, aber die meisten Ziersteine haben wir aus der Auffüllung vom Anfang des 19. Jahrhunderts ausgewählt, die die Räume des westlichen Hofes und die Gebäudeüberreste bedeckte.

Die Vermessung der Steine ist noch nicht beendet, deshalb können die mit der Bruchfläche nicht zusammentreffenden, offensichtlich aber zusammengehörigen Stücke, die Fragmente von Türen, Fenstern und Gewölberippen, vorerst nicht zusammengesucht werden.

In den 174 Posten des Katalogs werden fast 190 St. Ziersteine publiziert. Verteilung der Funde im gesamten Material: grober Kalkstein - 75%, harter Kalkstein - 13%, Rotmarmor - 8%, Mergel - 2%, kalkhaltiger Sandstein, Weißmarmor und Hárshegy-Sandstein - 2%.

Beobachtungen über den Zustand des Steinmaterials:

1. Die Stücke aus hartem Kalkstein, Marmor und Sandstein sind gut erhalten.
2. Die Stücke aus Mergel reißen bekanntlich schieferartig.
3. Die Stücke aus grobem Kalkstein sind mehrheitlich in schlechtem Zustand. Ihr unbehandelter Teil bröckelt, zerfällt, sie vertragen kein Kleben. Bei Mobilisierung oder Reinigung löst sich der bemalte Putz von den Steinen. Die Gründe dafür sind: - schon ursprünglich schlechtere Qualität

des Steinmaterials, – Ausgelaugtheit aufgrund der geografischen Lage des Trümmergebietes, – ungenügende klimatische Gegebenheit des Lagers.

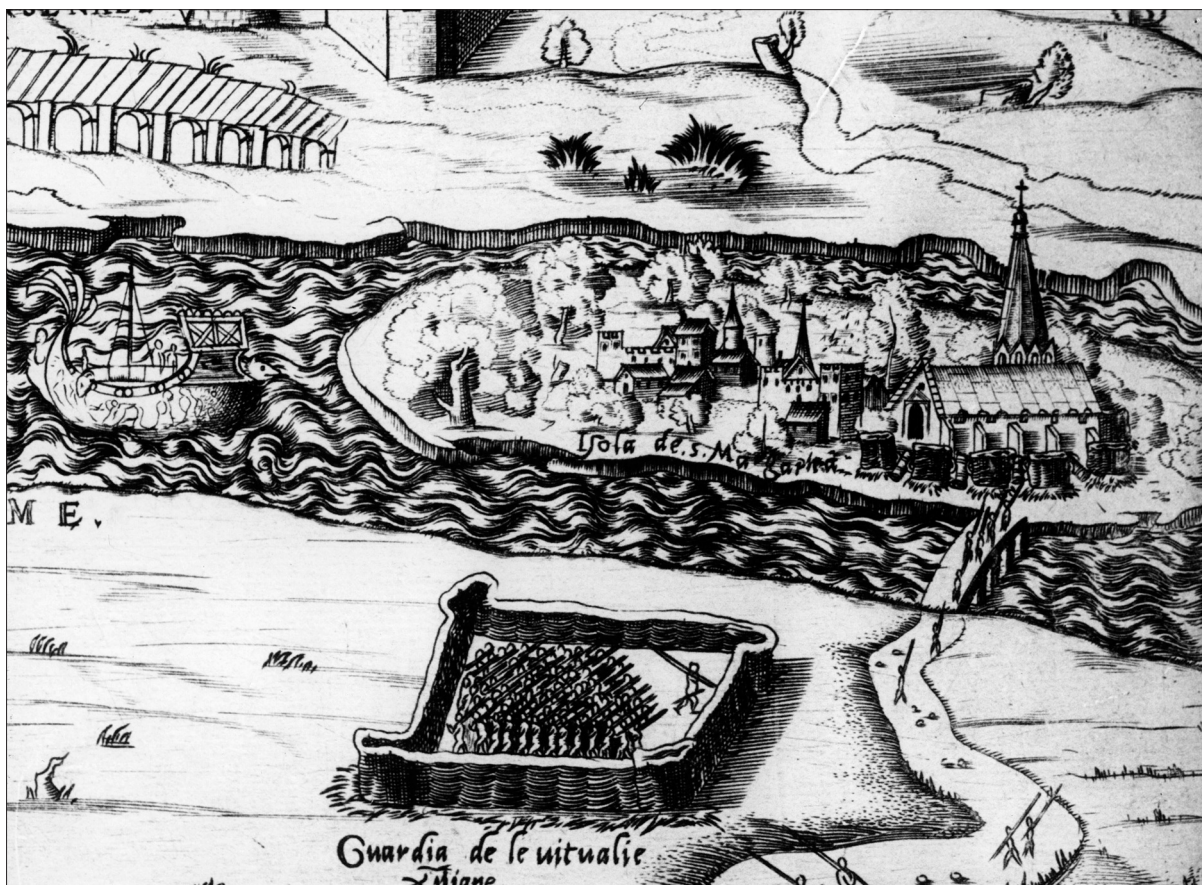
Die in den ersten Jahren der Ausgrabung gefundenen bedeutenderen Stücke wurden ausgestellt, ihr Material ist auch heute gut erhalten, weil sie nach ihrer Einlieferung mit Sandsteinfestiger getränkt wurden. Dadurch konnte nicht nur der Zerfall aufgehalten, sondern auch der farbige Putz und die Farbe der Wandmalerei aufgefrischt und verstärkt werden. Gewisse gelbe und hellgrüne Motive wurden erst nach der Behandlung sichtbar. Das später eingelieferte Fundmaterial blieb mangels Festigers unbehandelt, doch erhielt der sehr zerfallende und anfällige farbige Putz eine 3% ige Paraloid-Tränkung und 5% ige Paraloid-Tränkung. Das Kleben der zusammengehörigen und laufend kleiner werdenden Fragmente ist ohne Festigung jedoch sinnlos.

Aufgrund der erhalten gebliebenen bemalten Wandelemente kann mit Sicherheit folgendes festgestellt werden:

1. Die Außenwand des W-Gebäudes des Hofsitzes hatte ein rot-weißes Quadermuster.
2. Dieses wurde teils oder gänzlich durch ein weißes Quadermuster auf bläulich-grauem Grund ersetzt. 1861 fand auch Ferenc Kubinyi diese Farbe als Verzierung des Kirchenschiffes.¹³
3. Auch die Innenwände aller Räume im W-Gebäude waren bemalt. In dem einen Raum war zu erkennen, daß man auf sehr feinen Sandputz gemalt hatte, in einem anderen waren die Farben auf mit Marmorpulver gemischtem Gipsgrund aufgetragen worden.

ERKLÄRUNG ZU DEN BEZEICHNUNGEN IM KATALOG:

- A) Fundort, Fundumstände, Jahr, Inv.-Nr., Aufbewahrungsort,
- B) Zustand der Gliederung,
- C) Bestimmung des Steinmaterials, Maße des Fragments (Länge x Dicke x Höhe), fallweise Durchmesser,
- D) Beschreibung des Fragments,
- E) Inschrift gibt es auf keinem, dies wird mit Gedankenstrich angezeigt,
- F) annähernde Datierung.

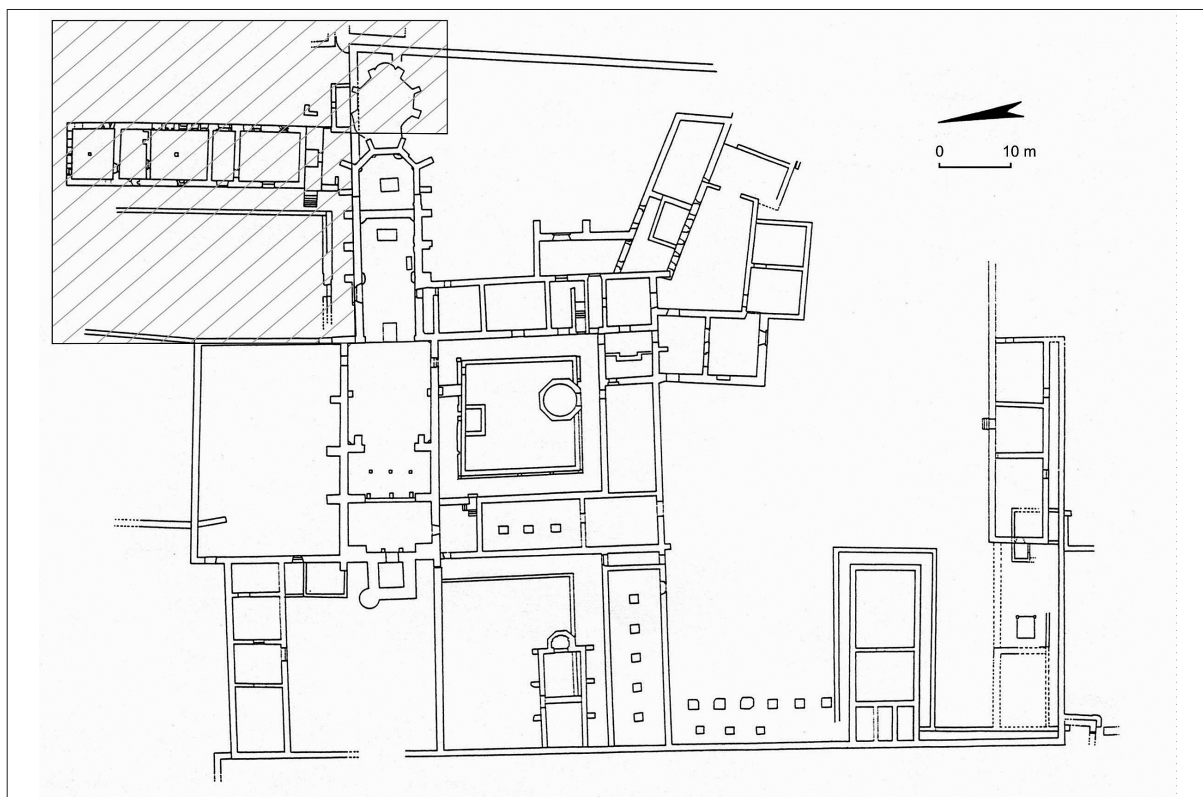
1. kép. Budapest XIII. A Margit-sziget keleti oldala 1542-ben. Enea Vico: Buda és Pest látképe az 1542-es ostrom idején. (Rézmetszet részlete)

2. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert. Királyi kastély, Ny-i épület: az 1. helyiség. 17–18. századi oltár feltárás közben (1998).

3. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert. Királyi kastély Ny-i épület. 1. helyiség, Ny-i főbejárat feltárás közben. 13–16. század.

4. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert. A királyi kastély elhelyezkedése a domonkos apáca kolostor temploma mellett. 13–16. század.

5. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert. Királyi kastély; a Ny-i épület falmaradványai az újkori feltöltés kihordása után (1998) 16. század.

6. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert. Királyi kastély, Ny-i épület: az 1. helyiség. Feltárás közben. (1998). 13–16. század.

7. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert. Királyi kastély, Ny-i épület: 2. helyiség. K-i ajtó belső oldala feltárás közben (2004). 13–16. század.

8. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert. Királyi kastély, Ny-i épület: 4. helyiség. Az 5. helyiségbe vezető ajtó. 13–14. század fordulója – 16. század.

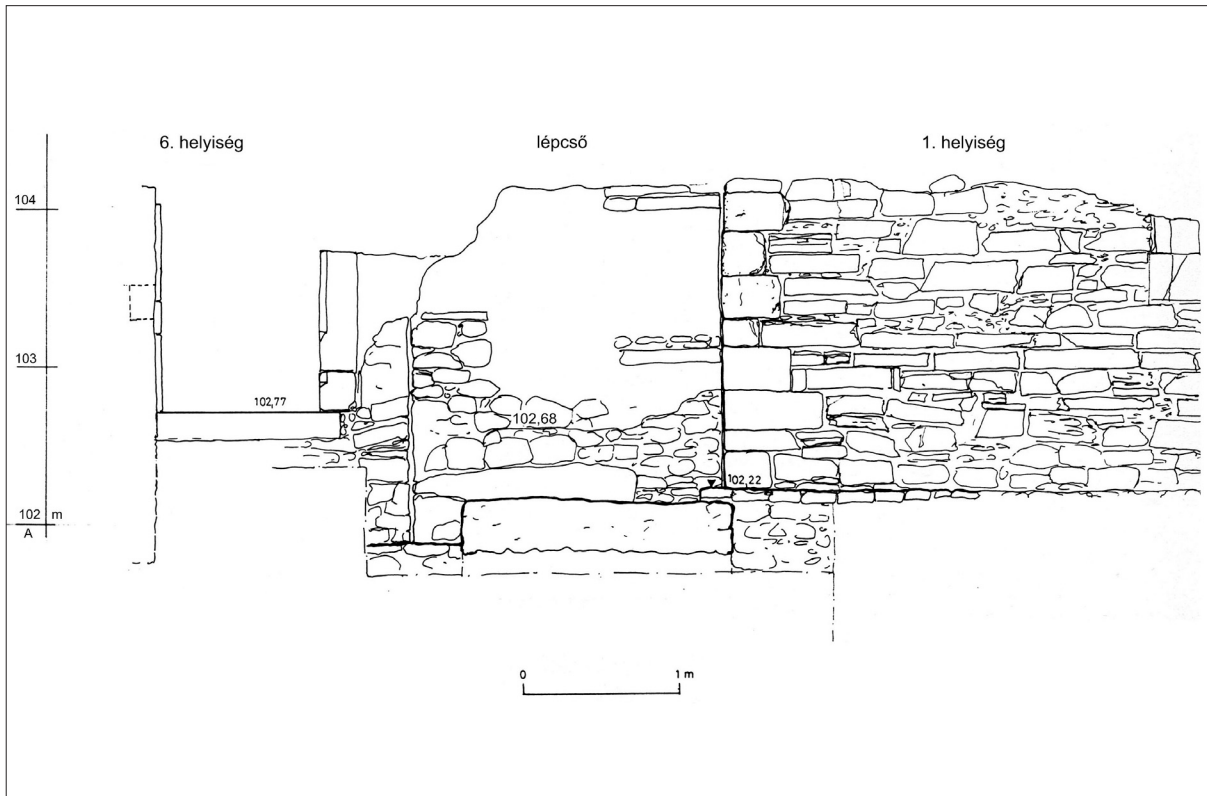
9. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert. Királyi kastély, Ny-i épület: 5. helyiség padlórétegei és a középpillér lábazata. 13–14. század.

10. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert. Királyi kastély, Ny-i épület: 3. helyiség padlórétegei és pillérialapjai feltárás közben. 13–16. század.

11. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert. Királyi kastély K-i udvar: bejárat a 6. helyiségbe. 15–16. század.

12. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert. Királyi kastély, K-i udvar: a 6 helyiségbe vezető ajtó keleti oldala. 15–16. század.

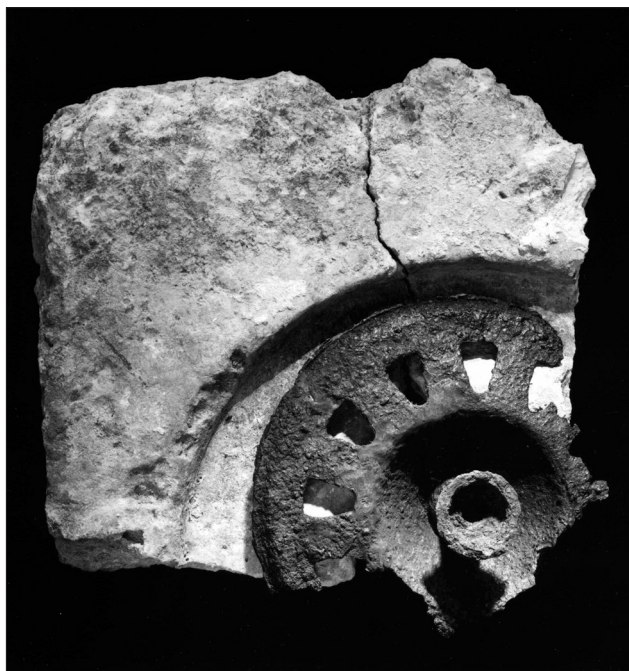
13. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert. Királyi kastély, Ny-i épület: 3. helyiség. Ablak párkányok a keleti falban. 13. század.

14. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert, déli udvar. 13. századi oszloplábat a 14–15. századi épületben.

15. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert. Apácakolostor: 14–15. századi kútrészlet a 16. századi konyha küszöbe alatt.

16. kép. Budapest XIII. Margitsziget, romkert, déli udvar: világi nők háza. Padló alatti fűtőberendezés légnyílása és fedele. 13–14. század.

17. kép. Katalógus: 1

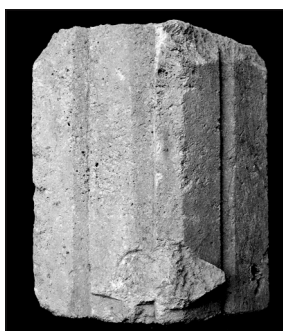
18. kép. Katalógus: 1

19. kép. Katalógus: 2

20. kép. Katalógus: 2

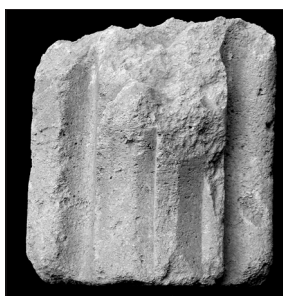
21. kép. Katalógus: 3

22. kép. Katalógus: 4

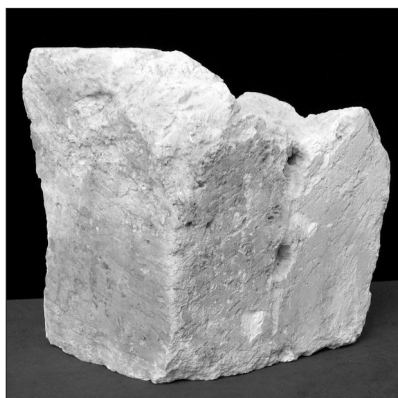
23. kép. Katalógus: 6

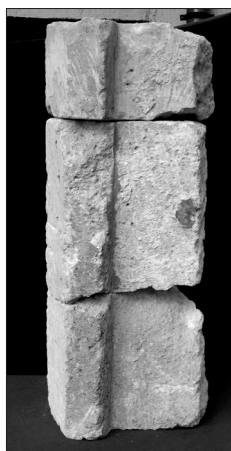
24. kép. Katalógus: 6

25. kép. Katalógus: 6

26. kép. Katalógus: 34

27. kép. Katalógus: 35-36

28. kép. Katalógus: 106

29. kép. Katalógus: 106

30. kép. Katalógus: 107

31. kép. Katalógus: 13

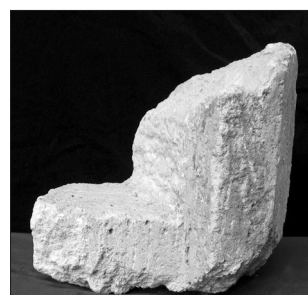
32. kép. Katalógus: 60

33. kép. Katalógus: 14

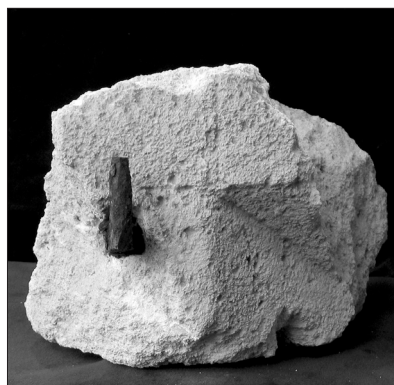
34. kép. Katalógus: 14

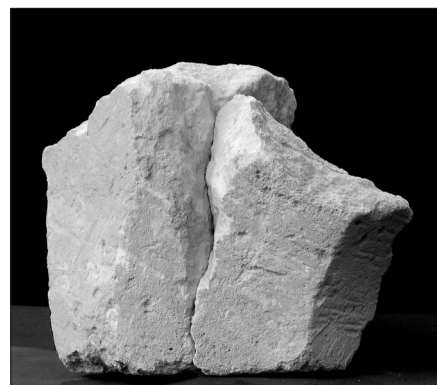
35. kép. Katalógus: 40

36. kép. Katalógus: 74

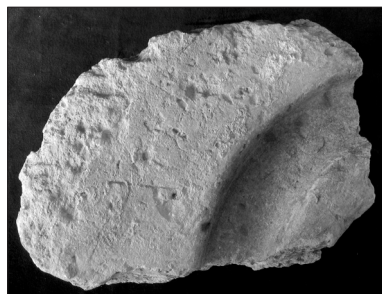
37. kép. Katalógus: 119

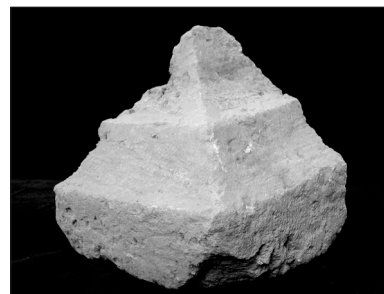
38. kép. Katalógus: 76

39. kép. Katalógus: 103-104

40. kép. Katalógus: 111

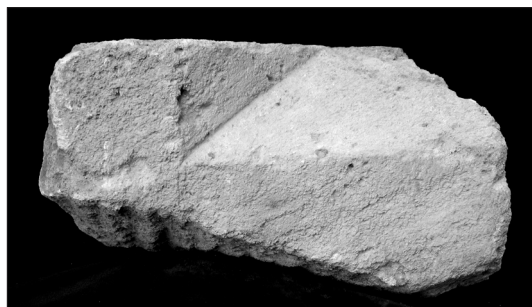
41. kép. Katalógus: 97

42. kép. Katalógus: 63

43. kép. Katalógus: 16

44. kép. Katalógus: 93

45. kép. Katalógus: 125

46. kép. Katalógus: 66

47. kép. Katalógus: 134

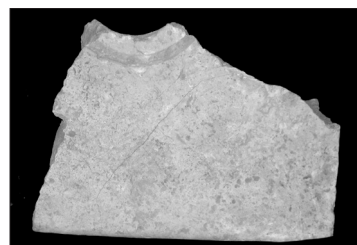
48. kép. Katalógus: 134

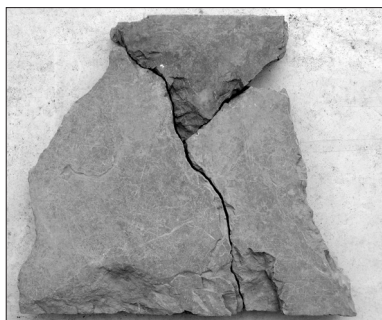
49. kép. Katalógus: 134

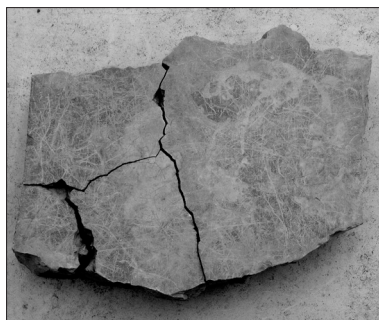
50. kép. Katalógus: 99

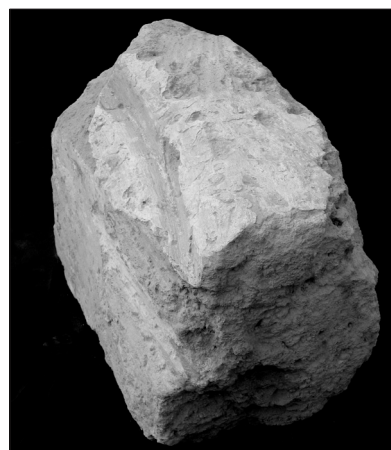
51. kép. Katalógus: 113

52. kép. Katalógus: 88

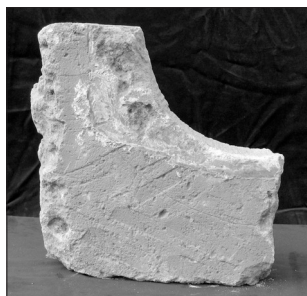
53. kép. Katalógus: 89.

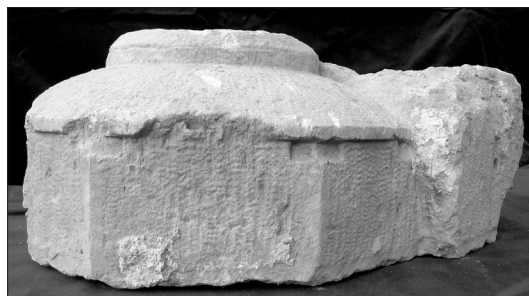
54. kép. Katalógus: 81

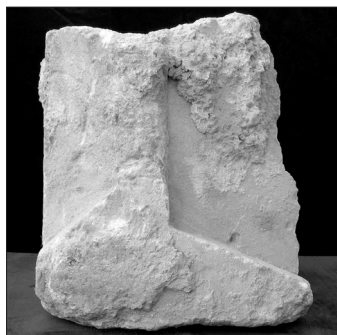
55. kép. Katalógus: 82

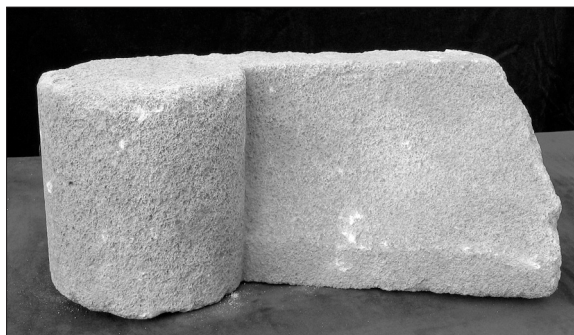
56. kép. Katalógus: 52

57. kép. Katalógus: 101

58. kép. Katalógus: 94

59. kép. Katalógus: 129

60. kép. Katalógus: 90

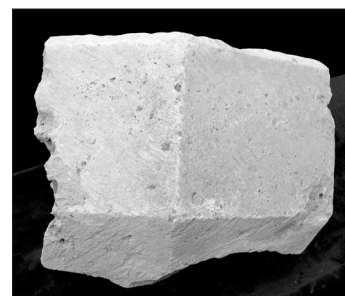
61. kép. Katalógus: 25

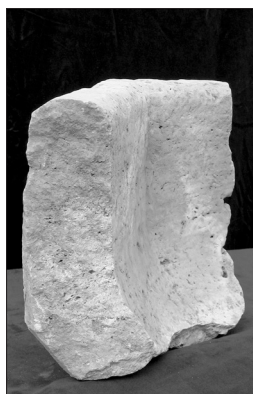
62. kép. Katalógus: 26

66. kép. Katalógus: 68

63. kép. Katalógus: 105

64. kép. Katalógus: 105

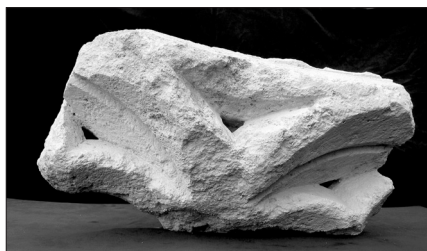
65. kép. Katalógus: 100

67. kép. Katalógus: 126

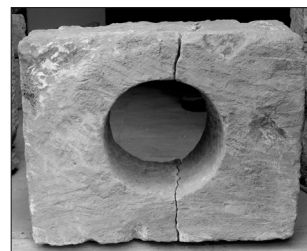
68. kép. Katalógus: 10

69. kép. Katalógus: 10

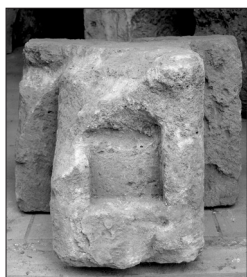
70. kép. Katalógus: 92

71. kép. Katalógus: 108

72. kép. Katalógus: 96

73. kép. Katalógus: 96

74. kép. Katalógus: 128

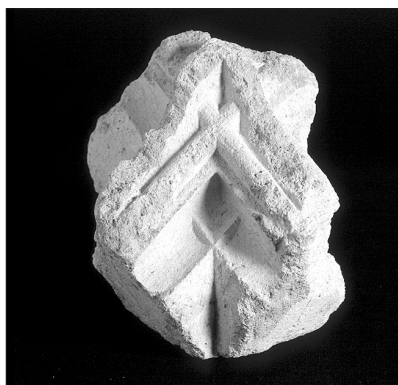
75. kép. Katalógus: 86

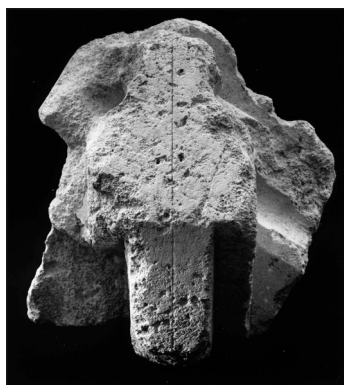
76. kép. Katalógus: 87

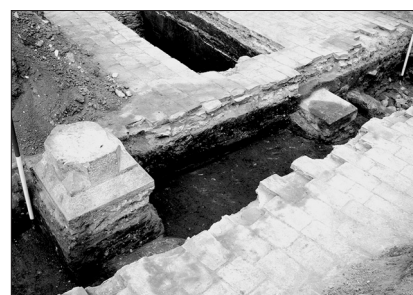
77. kép. Katalógus: 130

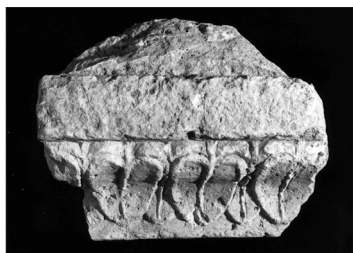
78. kép. Katalógus: 141

79. kép. Katalógus: 141

80. kép. Katalógus: 102

81. kép. Katalógus: 163

82. kép. Katalógus: 170

83. kép. Katalógus: 151

84. kép. Katalógus: 164

85. kép. Katalógus: 143

86. kép. Katalógus: 140

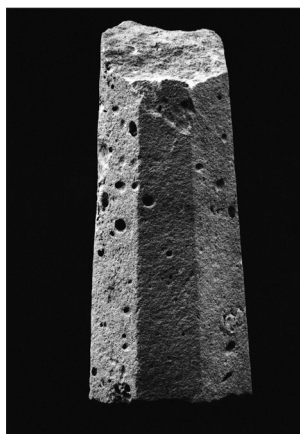
87. kép. Katalógus: 156

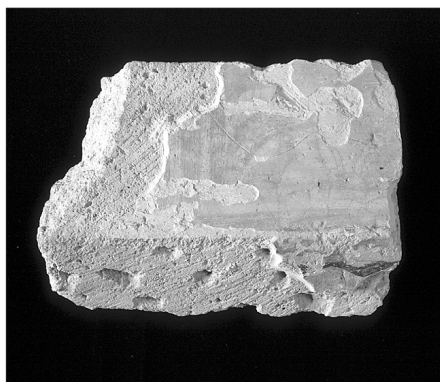
88. kép. Katalógus: 137

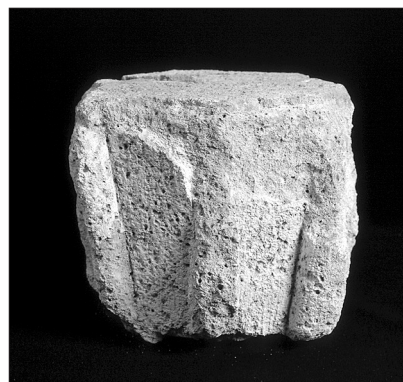
89. kép. Katalógus: 135

90. kép. Katalógus: 139

91. kép. Katalógus: 172

92. kép. Katalógus: 154

93. kép. Katalógus: 168

94. kép. Katalógus: 149

TARTALOM – CONTENTS

KÖSZÖNTÉSEK

BENCZE Zoltán	
Nagy Emese nyolcvan éves	7
WELLISCH Márta	
Nagy Emese (1926–) szakirodalmi tevékenysége	9
SZIRMAI Krisztina	
Kaba Melinda nyolcvan éves	13
HANNY Erzsébet	
Kaba Melinda (1926–) szakirodalmi tevékenysége	15

TANULMÁNYOK

ENDRÓDI Anna – Horváth M. Attila	
Kora bronzkori arany korong Csepel-szigetről	
<i>Early Bronze Age gold disc from the Csepel Island</i>	21
MARÁZ Borbála	
Budapest–Gellérthegy és környékének késő LaTène-kori településtörténete II.	
<i>Siedlungsgeschichte von Budapest – Gellértberg und Umgebung in der späten LaTène-Zeit II.</i>	31
FACSÁDY Annamária	
Ékszerlenyomatos római téglá Aquincumból	
<i>Brick with jewel impression from Aquincum</i>	45
FACSÁDY Annamária	
Aquincumi fülbevalók	
<i>Earrings from Aquincum</i>	51
GABLER Dénes	
Terra sigillaták az albertfalvi vicus nyugati részén	
<i>Terra sigillata im Westteil des vicus von Albertfalva</i>	71
NAGY Margit	
Kora népvándorláskori sírleletek Budapest területéről	
<i>Grabfunde aus der frühen Völkerwanderungszeit im Gebiet von Budapest</i>	95
BERTALAN Vilmosné	
Corrardus „procurator operum domine regine ... senioris”	
<i>Meister Corrardus, der Leiter der Bauarbeiten und Bauwerkstatt von Königin Elisabeth</i>	157

IRÁSNÉ MELIS Katalin – TÓTH Attila	
A Budapest Margit-szigeti királyi udvarhely és a domonkos apácakolostor területén előkerült építészeti kőtöredékek katalógusa	
<i>Katalog der im Bereich des Königssitzes und dem Dominikanernonnenkloster auf der Margareteninsel von Budapest gefundenen architektonischen Steinfragmente</i>	179
HAVASI Krisztina	
Az óbudai királyi, utóbb királynéi vár kőemlékei	
<i>Steindenkmäler der königlichen Burg von Óbuda</i>	221
HOLL Imre	
Külföldi kerámia Magyarországon III. (14-17. század)	
<i>Ausländische Keramikfunde in Ungarn III. (14–17. Jh.)</i>	253
BENDA Judit	
Fazekasműhely a 18. századi Vízivárosban	
<i>Eine Töpferwerkstatt in der Budaer Wasserstadt des 18. Jahrhunderts</i>	295
MŰEMLÉKVÉDELEM	
ISTVÁNYI Gyula	
Elméleti~, Épített~, Virtuális Rekonstrukció – a Kronoszkóp ürügyén	
<i>Rekonstruktion Theoretische~, Erbaute~, Virtuelle~ – A' propos Kronoskop</i>	315
ZSIDI Paula	
A papírtól a képernyőig – aquincumi rekonstrukciók	
<i>From the plan sheet to the screen– reconstructions in Aquincum</i>	323
MEGEMLÉKEZÉS	
SZILAS Gábor	
Kőszegi Frigyes (Újpest, 1933. – Hévíz, 2006.)	339
HANNY Erzsébet	
Kőszegi Frigyes (1933 – 2006) szakirodalmi tevékenysége	340
RÖVIDÍTÉSEK – ABBREVIATIONS	343

RÖVIDÍTÉSEK – ABBREVIATIONS

ActaArchHung	= Acta Archaeologica Scientiarum Hungaricae (Budapest)
ActaHAHung	= Acta Historiae Artium Academiae Scientiarum Hungaricae (Budapest)
ActaAntHung	= Acta Antiqua (Budapest)
AJA	= American Journal of Archaeology
AKorr	= Archäologische Korrespondenzblatt (Mainz)
Alba Regia	= Alba Regia. Annales Musei Stephani Regis (Székesfehérvár)
Antaeus	= Antaeus. Communicationes ex Instituto Archaeologico Academiae Scientiarum Hungaricae (Budapest)
AnthrKözl	= Anthropológiai Közlemények (Budapest)
AntNat	= Antiquités Nationales (Saint-Germain-en-Laye)
AntTan	= Antik Tanulmányok (Budapest)
AqFüz	= Aquincumi füzetek : Aquincum. A BTM Aquincumi Múzeumának ásatásai és leletmentései. (Budapest)
ArchA	= Archaeologia Austriaca (Wien)
ArchÉrt	= Archaeológiai Értesítő (Budapest)
ArchHung	= Archaeologia Hungarica (Budapest)
ArchKözl	= Archaeológiai Közlemények (Budapest)
ArsHung	= Ars Hungarica. A Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutató Csoportjának Közleményei (Budapest)
BAR BS	= British Archaeological Reports – British Series (Oxford)
BAR IS	= British Archaeological Reports – International Series (Oxford)
BJ	= Bonner Jahrbücher des Vereins von Altertumsfreunden in Rheinlande (Bonn)
BRGK	= Bericht der Römisch-Germanischen Kommission (Berlin)
BTM	= Budapesti Történeti Múzeum
BudRég	= Budapest Régiségei (Budapest)
CIL	= Corpus Inscriptionum Latinarum
CommArchHung	= Communicationes Archaeologicae Hungariae (Budapest)
DissArch	= Dissertationes Archaeologicae ex Instituto Archaeologico Universitatis de Rolando Eötvös Nominatae (Budapest)
DissPann	= Dissertationes Pannonicae (Budapest)
EMÉ	= Egri Múzeum Évkönyve (Eger)
FolArch	= Folia Archaeologica (Budapest)
FontArchHung	= Fontes Archaeologici Hungariae (Budapest)
JAMÉ	= A Nyíregyházi Jósza András Múzeum Évkönyve (Nyíregyháza)
JPMÉ	= Janus Pannonius Múzeum Évkönyve (Pécs)
JRGZM	= Jahrbuch der Römisch-Germanischen Zentralmuseums Mainz (Mainz)
KMK	= A Komárommegyei Múzeumok Közleményei (Tata)
KSIA	= Kratkie Szobscsenyija o Dokladah i Polevyh Isszledovanyijah Insztituta Arheologii AN. SzSzsZR (Moszkva)
LK	= Levéltári Közlemények (Budapest)
MAIET	= Materialy po Arheologii, Isztorii i Etnografii Tavrii (Szimferopol)
MFME–StudArch	= Móra Ferenc Múzeum Évkönyve – Studia Archaeologica (Szeged)

MHB	= Monumenta Historica Budapestinensia (Budapest)
MRT	= Magyarország Régészeti Topográfiája
MűÉ	= Művészettörténeti Értesítő (Budapest)
NK	= Numizmatikai Közlemények (Budapest)
RégFüz	= Régészeti Füzetek (Budapest)
RFS	= Roman Frontier Studies
RGA	= Reallexicon der Germanischen Altertumskunde
RLÖ	= Der Römische Limes in Österreich (Wien)
Savaria	= Savaria. A Vas megyei Múzeumok Értesítője (Szombathely)
SIA	= Slovenská Archeologia (Bratislava)
SMK	= Somogyi Múzeumok Közleményei (Kaposvár)
SovArch	= Szovjetszkaja Arheologija (Moszkva)
StComit	= Studia Comitatus (Szentendre)
StudArch	= Studia Archaeologia
SzekMÉ	= Szekszárdi Múzeum Évkönyve (Szekszárd)
SzMMÉ	= A Szolnok Megyei Múzeumok Évkönyve (Szolnok)
TBM	= Tanulmányok Budapest Múltjából (Budapest)
VMMK	= A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei (Veszprém)